

Leto XVIII. Stev. 172
 DIREKTOR »BORBE«
VELJKO VLABOVIC
 GLAVNI IN ODGOVORNI
 UREDNIK
DUSAN BLAGOJEVIC
 UREJA UREDNIŠKI ODBOR
 List izhaja vsak dan razen
 petka - Cena 10 dinarjev

Ljudska BORBA

PRAVICA

GLASILO ZVEZE
 KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE

»LJUDSKA PRAVICA«
 USTANOVLJENA 8. OKTOBRA
 1954 • MED NARODNOOSVO-
 BODILNO BORBO JE IZHA-
 JALA KOT 14-DNEVNIK IN
 TEDNIK OD OSVOBODITVE
 DO 1. JUL 1951 KOT DNEV-
 NIK. NATO PA KOT TEDNIK
 • OD 1. JUNIJA 1953 IZHAJA
 KOT »BORBA« ZA SLOVENIJO

SEDMI JULIJ

Na današnji datum pred 12 leti se je v Beli crkvi, vasi z nekaj hišami okrog križišča vaških poti, razlegel prvi uporniški strel svobodoljubne Srbije, ki ga je dal Zikica Jovanović-Spanac.

Ta strel je najavil začetek vsega tistega, kar so mnogi na svetu smatrali za končano: narodi Jugoslavije so pod vodstvom KP Jugoslavije in tovariša Tita šele začeli boj zoper fašistične osvajačice.

Posamezni partizanski ognji v Jugoslaviji so se hitro zliili v skupen plamen, ki je zajel 7. julija vse kraje v Srbiji, 13. julija Crno goru, 22. julija Slovenijo, 27. julija Hrvaško ter Bosno in Hercegovino, 11. oktobra pa Makedonijo. Narodi Jugoslavije so se odzvali pozivu Centralnega komiteja KP Jugoslavije in začeli težki boj za svojo svobodo in neodvisnost.

Sedmi julij je pomenil začetek najburnejšega in najslavnejšega razdobja v zgodovini srbskega in vseh jugoslovanskih narodov. Bil je ne samo začetek oborožene vstaje, marveč tudi začetek ljudske revolucije.

Sedmi julij je simbolično združil sanje starih upornikov puntarske Srbije o svobodi, s težnjami delovnih ljudi predvojnega Jugoslavije, da bi zaživeli v novem, naprednem in pravičnem družbenem redu. In zato je ta datum ne samo narodni praznik Srbije, marveč tudi praznik vse Jugosla-

Čestitke tovariša Tita

Ob dnevu vstaje srbskega naroda je poslal predsednik republike tov. Petru Stamboliću naslednjo brzojavko:

Tovariš predsednik!
 Sprejmite ob 7. juliju, dnevu ljudske vstaje v Srbiji, moje tople čestitke in najboljše želje za srečo in blaginjo narodov vaše republike.

Z občudovanjem se spominjam tistih velikih, a težkih dni leta 1941, ko so najboljši sinovi srbskega naroda goroloki šli v boj zoper okupatorja in domače izdajalce in s tem dokazali, da so ostali zvesti najslavnejšim izročilom svojih prednikov.

Smrt fašizmu - svoboda narodu!
 Josip Broz Tito

Čestitka Lazarja Koliševskega ob obletnici vstaje srbskega naroda

Skopje, 6. julija
 Ob dvanajstletnici vstaje srbskega naroda je predsednik Izvršnega sveta LR Makedonije Lazar Koliševski poslal predsedniku Izvršnega sveta Srbije Petru Stamboliću naslednjo čestitko:

»Ob sedmem juliju, dnevu vstaje naroda LR Srbije, vam in bratškemu srbskemu narodu v imenu makedonskega naroda, Izvršnega sveta Narodnega sobranja LR Makedonije kakor tudi v lastnem imenu pošiljam najprijetnejše čestitke in tople želje, da bi bratska republika Srbija tudi v prihodnje napredovala v srečo vseh narodov naše socialistične domovine.«

Eleonora Roosevelt v Beogradu

Kot gost predsednika Tita bo ostala v Jugoslaviji okoli 15 dni

Beograd, 6. julija (Tanjug). Danes popoldne je prispela v letalom iz Aten v Beograd soproga bivšega predsednika ZDA gospa Eleonora Roosevelt. Na zemunskem letališču so gospo Roosevelt sprejeli v imenu predsednika republike, čigar gost bo, generalni sekretar pri predsedniku republike dr. Jože Vilfan, v imenu jugoslovanske zveze za Združene narode Vlada Simić in Vladislav Ribnikar, ljudski poslanec Vladimir Dedijer, jugoslovanski delegat v komisiji za človečanske pravice pri OZN Branko Jevremović, v imenu AFZ Mara Naceva in drugi. Sprejema so se udeležili tudi zastopniki ameriškega veleposlanstva v Beogradu.

Gospa Rooseveltova bo ostala kot gost predsednika republike maršala Tita v Jugoslaviji okoli 15 dni.

vije, katere narodi so v skupni borbi izbojevali svobodo in skovali bratstvo in enotnost — temelje svoje moči.

Odmev sedmojuljskega strela je očiten tudi v naši današnji stvarnosti. Ko proslavljamo vsako leto ta veliki praznik, se vse bolj in hitreje približujemo končnemu cilju, ki je bil najavljen s strelom Zikice Jovanovića-Spanca.

Od tistih dob je minilo že 12 let, štiri vojna in osem povojnih. Vsako izmed njih je epopeja zase. Vsako leto je prineslo bogato žetev novih zmag in uspehov, krepilo moč Jugoslavije in dvigalo njen ugled v svetu. Te dni je minilo pet let od odkritega napada sovjetskega imperializma na neodvisnost in svobodo naše države, na pridobitve naše revo-

lucije. Tudi iz te borbe, nič lažje od tiste med vojno, smo izšli kot popolni zmagovalci, čvrsto držec visoko dvignjeno zastavo marxizma-leninizma. Petletnica zloglasne resolucije Informbiroja nam je prinesla nadaljnji razvoj in poglobitev socialistične demokracije. Sovjetska zveza pa je ta neslavni datum svoje zaslužnevalne politike proslavila s streljanjem v uporniške vzhodnonemške in češkoslovaške delavce.

Ko proslavljamo danes svoj velik praznik, bodo narodi Srbije skupaj z ostalimi jugoslovanskimi narodi manifestirali svojo odločnost, da bodo tudi vnaprej vztrajali na poti socialistične graditve, ker le-ta pomeni nadaljevanje tistega, kar je bilo začeto 7. julija.

PRED POLITIČNO KONFERENCO BALKANSKIH DRŽAV

Jugoslovanska delegacija prispela v Atene

Izjava državnega podtajnika dr. Aleša Beblerja

Atene, 6. julija (Tanjug). Danes popoldne je prispela v Atene jugoslovanska delegacija z državnim podtajnikom za zunanje zadeve dr. Alešem Beblerjem. Delegacija bo sodelovala na trojni politični konferenci balkanskih držav, ki bo začela zasedati jutri.

Delegacijo je iz Beograda spremljal grški veleposlanik v Jugoslaviji g. Kapetanides, z grško-jugoslovanske meje do Aten pa tudi jugoslovanski poslanik v Grčiji Radoš Jovanović.

Na atenski železniški postaji so jugoslovanske goste sprejeli grški minister za zunanje zadeve Stefanos Stefanopoulos, generalni direktor ministrstva za zunanje zadeve Triandafilakos, direktor prvega političnega oddelka veleposlanik Mostras, šef protokola Andrulis in osebni tajnik ministra Stefanopulosa Sosidis. Pri sprejemu pa so bili tudi svetniki jugoslovanskega veleposlanstva Petar Ivković, vojaški ataše v Grčiji polkovnik Radovan Vojvodić in člani jugoslovanskega veleposlanstva.

Dr. Bebler je prisrčno pozdravil ministra Stefanopulosa in ostale grške ter jugoslovanske predstavnike, ki so mu zaželeli dobrodoščilo. Zatem je vojaška godba zaigrala jugoslovansko in grško himno, častna četa pa je izvedla vojaški pozdrav.

Sef jugoslovanske delegacije dr. Aleš Bebler je domačin in tujim novinarjem izjavil: »Zelo nam je žal, da zaradi bolezni ni mogel priti v Grčijo državni tajnik za zunanje zadeve Koča Po-

Poslanik Radovanovič prispel v Atene

Atene, 6. julija (Tanjug). Danes popoldne je prispel iz Ankare v Atene jugoslovanski poslanik v Turčiji Ljuba Radovanović. Kot član jugoslovanske delegacije se bo udeležil trojne politične konference, ki se prične jutri.

povič. Toda mednarodni položaj se tako hitro razvija in nam ne dovoljuje, da bi preložili to konferenco, zato pa smo se odločili, da jo bomo zdaj izvedli. Konferenca bo utrdila smer skupnega delovanja treh držav glede na sedanjo mednarodno situacijo. Naše delo bo prispevalo k poglobitvi našega balkanskega sporazuma in krepitvi medsebojnega sodelovanja.«

Turška varnost in balkansko sodelovanje

(Od stalnega dopisnika »Borbe«)

Carigrad, 6. julija. — Spričo sestanka treh ministrov balkanskega pakta v Atenah primerjajo sedaj tukaj dva pakta, s katerima je Turčija »vezana, atlantskega in balkanskega.

Glejte, kaj se v Turčiji največje sliši o atlantskem paktu. Predvsem sodijo, da je ta paket, odkar je vanj pristopila Turčija, okrepil njeno obrambno sposobnost proti imperialistični politiki ZSSR, ki je po vojni postavila velike ozemeljske zahteve tako glede morskih ožin kot obmejnih pokrajin.

Toda, kadar preprosti Turek govori o tej organizaciji, ne skriva in ne pozablja dejstva, da so države atlantskega pakta dvakrat zavrnilo željo Turčije, da bi se le-temu priključila in da so jo šele leta 1951 sprejele v atlantsko skupnost in so nekatere izmed njih še dolgo poudarjale, da so s sprejemom Turčije — zaradi njene dolge meje s Sovjetsko zvezo — prevzele preveliko odgovornost ter se izpostavile še večjim vojnim nevarnostim. Tukajšnje ljudi je svojčas zaskrbelo in zbolelo to, da organizacija atlantskega pakta sprva sploh ni hotela prevzeti obrambe Trakije, dela turškega nacionalnega ozemlja, in ko danes govore o tej organi-

zaciji, še zmeraj močno dvomijo v njeno učinkovitost na tem področju tudi zavoljo tega, ker posamezne članice atlantskega pakta nimajo hkrati enotnega gledišča do obrambe anatolske Turčije in ker so tudi naziranja, da je treba zaradi skrajšanja strateške obrambne črte opustiti znane dele Anatolije. V Turčiji so precej nezaupljivi spričo dejstva, da je treba reševati nacionalno vprašanje neke države v okviru večnacionalne organizacije, v kateri je lahko zadušiti glas njenega vojaka in ga, namesto da bi branil Ankaru, odvesti nekam izven države. Kadar se Turki spomnijo še tega, da so si prizadevali, da bi Turčiji in Grčiji vsilili tudi italijanskega generala kot poveljnika, tedaj preidejo njihovi prikriti dvomi v odkrito nezadovoljstvo.

In kaj se tukaj redno sliši, kadar govore o atlantskem paktu? Predvsem, da je to organizacija, ustvarjena s lastnimi silami, lastnim materialom in pobudo. Turki se dandanes, združeni v zavezništvo z Jugoslavijo in Grčijo, počutijo mnogo bolj varne kot prej. Spoštovanje jugoslovanskega borca, ki ga Turki že dobro poznajo iz davne preteklosti, iz balkanskih vojn in minule vojne, in grškega vojaka, ki je hrabro tolkel Mussolinijeve fašiste, se čuti pri vsakem koraku. Tri armade, četudi še niso povezane z vojaškim sporazumom, so velika realna sila, ki je zmognila dobro zavarovati koristi svojih držav. Tako je tudi prišlo do tega, da so tukaj z največjim navdušenjem sprejeli vesti, da so se jugoslovanski, turški in grški častniki pred kratkim razgovarjali v Atenah o ukrepih, ki jih bodo storili, če bi bila ena izmed držav ali vse tri napadene.

Turki se čutijo v balkanskem paktu kot doma in se zavedajo, da le-ta ni nobena zgrajena trdnjava, ki so jim jo drugi izročili.

Turčija odgovorila Moskvi (Od našega stalnega dopisnika)

Carigrad, 6. julija. — Po informaciji lista »Džumhuriyet« bo danes telegrafično poslali turškemu veleposlaniku v Moskvi odgovor na sovjetsko noto. List prav tako napoveduje, da pripravljajo ZSSR določene ukrepe za razvoj trgovinskih odnosov med obema državama. Menijo, da je Moskva predlagala Ankari prodajo petroleja.

v ohrambo ali jih naselili vanj. Nasprotno, tukaj sodijo, da bo ta trdnjava tem bolj močna in bolj organizirana, če bodo vanjo vložili več lastnih sil in sredstev. In še nekaj. Z njo kot poglavitnim sredstvom zaščite se sleherni Turek počuti močnejšega in bolj neodvisnega pred slehernim poskusom napada.

Učinkovitost balkanskega sporazuma se je zlasti pokazala te dni, ko so poslali sovjetsko noto Turčiji. Turški tisk je takoj spoznal dejstvo, da je ta nota resen poskus, da bi zasejali dvom in nezaupanje med balkanske zveznike, saj je bila »mirovna ofenziva« sprožena hkrati proti vsem trem državam.

SPOPAD MED »STARIMI« IN »MLADIMI« FAŠISTI V TRSTU

Trst, 6. julija (Tanjug). V tukajšnjih dobro poučenih krogih se je zvedelo, da je bila odgovorna skupščina krajevne organizacije fašističnega italijanskega gibanja že drugič zaradi spopadov med tako imenovanimi »starimi« in »mladimi« fašisti. Te skupine so se spopadle v boju za vodilne položaje te organizacije.

Skupino »starih« tržaških fašistov vodijo Colognatti, ki je bil pred kratkim izvoljen za odgovornika v italijanski skupščini, tajnik krajevne organizacije Angiolillo in predsednik italijanske federacije bivših fašističnih bojevnikov Brezži, »mlade« pa vodi vodja krajevne fašistične mladinske organizacije Petroni.

Ker za sedaj ni upanja, da bi bila v kratkem skupščina tržaških fašistov iz italijanskega socialnega gibanja, saj skupina »starih« ne dovolj, da bi bila sklicana ta skupščina, so »mladi« fašisti zagrozili, da bodo s silo zavzeli sedež stranke na »Corso Garibaldi«.

Čilski odpravnik poslov izročil poverilnice

Beograd, 6. julija. Državni podsekretar za zunanje zadeve Bogdan Crnobrnja je v odsotnosti državnega sekretarja za zunanje zadeve Koče Popovića sprejel danes novega čilskega stalnega odpravnika poslov, g. Juana Efraina Ojedo, ki mu je ob tej priložnosti izročil svoja poveril-

Zato so opozorilo predsednika Tita, da ne smejo dovoliti, da bi kdorkoli razbijal balkanski paket, sprejeli tukaj z največjim odobravanjem, saj je izražalo tudi najbolj skrite misli turških graditeljev te trdnjave miru.

Velja pripomniti še to, da v Turčiji sodijo, da je redko kateri izmed državnikov, ustanoviteljev balkanskega sporazuma, menil, da bo ta paket tako naglo pokazal svojo učinkovitost. Medtem ko so na Zahodu le brezplodne mučne razprave o skupni obrambi, so to na Balkanu opravili v najkrajšem času in pravo seme je že začelo prinašati bogate sadove.

Z. P.

TUDI NANGA PARBAT PREMAGAN

London, 6. julija. Reuter). 14. julija je avstrijsko-nemška alpinistična odprava dosegla v zahodni Himalaji vrh Nanga Parbat, ki je visok 8125 m. Premagana je gora, ki ji pravijo tudi gora plavoz in smrti, saj je zahtevala 14 smrtnih žrtev iz vrst najboljših svetovnih alpinistov in smrt 17 nosačev-Serpasov.

Nanga Parbat je v kašmirski Himalaji na tromeji Indije, Sovjetske zveze in LR Kitajske.

Francozi so osvojili Anapurno, Angličani Mount Everest, Nemci pa, ki so se temeljito pripravljali za ta naskok, Nango Parbat. V odpravi so bili najboljšnji nemški in avstrijski alpinisti. Odpravo je vodil zdravnik dr. Karel Herrligkoffer, tehnično vodstvo odprave pa je bilo v rokah znanca Himalaje 50 letnega Petra Aschenbrennerja. V odpravi so še priznani alpinisti svetovnega slovesa Kuno Reiner, Hans Ertel in drugi. Kot poročajo, se je na vrh Nange Parbat prvi povzpeli Peter Aschenbrenner.

Vrh je dosegla v soboto zjutraj naveza, ki jo je vodil znani prvak v zimski alpinistiki Hermann Buhl.

»Zelo sem vesela, da sem prišla v Jugoslavijo,« je izjavila gospa Roosevelt domačin in tujim novinarjem, »in da bom vi-

V Brdih bodo preizkušali rakete proti toči

Razgovor z generalom Fredericom Rubyjem, direktorjem francoskega instituta za obrambo proti toči

Ljubljana, 5. julija. V Ljubljano je prispel francoski letalski general Frederic Ruby, direktor francoskega nacionalnega instituta za obrambo proti toči in svetovno znani pionir za razbijanje oblakov, ki povzročajo točo. General je podobne poizkuse uspešno vršil že po vsej Franciji, Italiji, Severni Afriki, Alžiru, Maroku, letos pa v Tunisu in Spaniji. Njegovo metodo uporabljajo sedaj že tudi v Južni Afriki in Avstraliji. Pred prihodom v Slovenijo je organiziral obrambo proti toči v severni Srbiji, v Beogradu, Novem Sadu, Mitroviču in v Banatu, ki so najbolj ogrožene pokrajine v Jugoslaviji.

Jutri potuje z ekipo strokovnjakov Državnega zavarovalnega zavoda v Slovenska Brda, kjer bo preiskoval teren in odredil, kje naj postavijo okoli 30 strelskih postaj za izstreljevanje raket proti toči.

V razgovoru z generalom Rubyjem smo zvedeli podrobnosti o njegovih metodi obrambe proti toči, ki je edina in najbolj uspešna na svetu. Amerikanski način, ki bazira na zažiganju srebrnega jodida na zemlji, se ni obnesel. Njegova metoda pa sloni na naslednjem principu: Kjerkoli se pojavi oblak, ki povzroča točo in ki ga prepoznamo po tem, da je del oblaka temno rumen, namestimo Rubyjeve rakete. Izstreljujemo jih v presledkih, navadno po 5 do 10 raket, ki so napolnjene vsaka z 800 gr eksploziva, kateremu je dodan srebren jodid. Raketa eksplodira na spodnjem delu oblaka, običajno v višini 1200 metrov. Toplota eksplozije razprši srebrni jodid in ga spremeni v milijarde mikroskopsko majhnih kristalov. Ko ti zaidejo v dežne kapljice, jih spremene v le-

deno zrnce velikosti 1 stotinke milimetra. S tem preprečimo, da se ne morejo formirati večje ledene kroglice. Ko ta mala ledena zrnca padajo in zaidejo v področje s temperaturo nad 0 stopinj se spremene v dež. Tako spreminjamo oblake v dež, preden se lahko izoblikuje toča. Ti poizkusi so prav dobro uspeli tudi v Jugoslaviji in vse nevihte nad prejemljenimi kraji v Srbiji že dva meseca niso bile nevarne, ker se ni izoblikovala toča.

Tudi če je že formiran vrtinec točo, ga raketa eksplozija razbije. Tako lahko dobimo umetni dež namesto toče. Rumena barva in precejšen ropot, ki ga povzročajo vrtinec, izginejo in bliski prenehajo takoj po izstrelitvi rakete. S poizkusi je general začel že pred 16. leti v Franciji v departmanu Rhone, kjer je največ toče na svetu. Tu je imel tudi večji vinograd, ki ga je toča vsako leto uničila. Zato je general z letalom večkrat poletel v oblake in študi-

ral med nevihto, kako se izoblikuje toča. V svojih poizkusch je uspel in od leta 1936 dalje ni na te vinorodne kraje več padlo niti zrno toče. O svojih poizkusch je napisal tudi obširnejšo knjigo, vsako leto pa izdaja posebna poročila o nadaljnjih raziskovanjih. Njegova metoda je tudi finančno uspešna, kajti rakete za razstrelitev oblakov, ki bi povzročili okoli 100 milijonov frankov škode, stanejo le 30 milijonov. F. V.

DNEVNA KRONIKA

Delegacija turških letalcev pri Moši Pijadu

Beograd, 6. julija. Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Moša Pijada je sprejel danes podpredsednika Velike narodne skupštine Turčije Sevkijazmana, ki je prispel v našo državo na čelu delegacije turške letalske organizacije. V delegaciji sta narodni poslanec Rifat Eten in profesor letalske šole Sinasi Kavlak. Sprejema se je udeležil tudi glavni tajnik Letalske zveze Jugoslavije podpolkovnik Mihailo Velimirovič. Moša Pijada se je pogovarjal s turškimi gosti dobro uro.

Predstavniki grških borcev v Beogradu

Beograd, 6. julija. Na povabilo Glavnega odbora ZB in Glavnega odbora Zveze vojaških vojnih invalidov Srbije je prispel v Beograd član Centralnega odbora Konfederacije invalidov in vojnih žrtev Grčije Dimitris Aksaris. V naši državi

ostane več dni in se bo udeležil tudi praznovanja dneva vstaje srbskega naroda v Arandjelovcu.

Delegacija Zveze borcev pojde na Finsko

Beograd, 6. julija. V drugi polovici julija bo delegacija Zveze borcev in Zveze vojaških vojnih invalidov Jugoslavije vrnila obisk organizacijam finskih borcev, katerih predstavniki so se junija mudili v naši državi. Delegacija bo vodil dr. Josip Hrnčević. Naša delegacija ostane na Finskem približno dva tedna in si bo ogledala invalidske ustanove ter organizacije borcev v Helsinkiju in še v nekaterih mestih.

V četrtak bo konferenca Socialistične zveze Ljubljane

Te dni so bili končani občni zbori osnovnih organizacij Socialistične zveze delovnega ljudstva v Ljubljani, na katerih so volili tudi delegate za mestno konferenco, ki bo v četrtak 9. t. m. Vseh 78.000 članov SZDL je preko svojih 69 osnovnih organizacij izvolilo 220 delegatov za konferenco. Delegati so pripravili vrsto vprašanj iz političnega in gospodarskega področja, ki jih bodo obravnavali na konferenci.

Razstava tekstilnih in usnjenih izdelkov v Ljubljani

Ljubljana, 6. julija. V okviru ljubljanskega festivala je predsednik Republiške trgovske zbornice, Stane Cunder, odprl danes v prostorih Ekonomske fakultete lepo urejeno razstavo tekstilnih in usnjenih izdelkov. Predstavniki gospodarskih in upravnih ustanov, ki so prisostvovali otvoritvi razstave, so se posebno zanimali za mnoge nove, kvalitetne proizvode naših podjetij, ki so si že utrlji pot na mnoga inozemska tržišča. Razstava bo odprta do 12. tega meseca. (K. M.)

Praznovanje dneva vstaje na Hrvaškem

Dan vstaje na Hrvaškem, 27. julij, bodo praznovali po vsej republikli. Posebno pomembno bo praznovanje tega zgodovinskega datuma v uporniškem kraju Kraline na Šumalici v Baniji, kjer bodo v spomin na ustanovitev Prvega partizanskega odreda v

avgustu 1941 postavili štiri spominske plošče. Velik spomenik, ki ga je izklesal zagrebški akademski slikar Mirko Variča, bodo postavili v gračakem okraju v spomin na 2500 padlih borcev in žrtev fašističnega terorja. V Dalmaciji bodo organizirali partizanske pohode. Po vaseh šibeniškega okraja pa bodo postavili več spomenikov in spominskih plošč.

Sedem novih ladij bodo začeli graditi v Splitu

Split, 6. julija. V ladjedelnici »Vicko Krstulović« bomo začeli leto graditi sedem novih trgovinskih in potniških ladij. Po naročilu Jugoslovanske linijske plovbe bodo zgradili veliko 9000-tonsko ladjo. Za Jadransko linijsko plovbo pa bodo izdelali 6 ladij, tri tipa »Partizanka«, tri pa tipa »Braće«. Prve tri bodo večje od sedanje »Partizanke«, ki je zdaj naša največja in najmodernejša potniška ladja. Nove ladje bodo imele motorje po 2000 ks in njihova tonaza bo znašala do 1200 ton, vozile pa bodo 18 vozlov na uro.

Pisma v tedništvu

Literarni kič — komercialno aktivna literatura in izdajanje del sodobnih jugoslovanskih pisateljev

Predlagam, naj bi v obliki posebne uredbe, ki bi jo morali čimprej izdati, zagotovili, da bi imeli izključno pravico izdajati komercialno aktivne knjige tiste založbe, ki objavljajo dela sodobnih jugoslovanskih pisateljev. Seveda s pripombo, da bi šel zaslužek od tega v tako imenovani izenačevalni sklad domače knjige, s čimer bi njeno previsoko ceno brez težav zmanjšali na polovico. S tem bi formalno ukiniti sistem dotacij, ki ga praktično že ni več, pri katerega kratkotrajni uporabi pa je prišlo do občutnih gmotnih in moralnih napak.

Kaj pa komercialno aktivna književnost, ki bi jo lahko brez škode objavljali?

Sodim, da sklep Grafične zveze Hrvatske, v katerem poziva vse strokovne podružnice v FLR Jugoslaviji, naj odklonijo tiskanje tako imenovanega literarnega kiča, v bistvu pomeni streljanje iz dve sto topniških baterij na tri obrabce in dve špekulantski smrdokavri.

Razprave v zadnjih nekaj mesecih o literarnem kiču niso pripdale k razčiščenju pojmov. Imamo literarni kič, ki je kič po svoji književni vrednosti, učinku pa po pedagoško pozicijo. Poznam precej ljudi, ki so si neustrašeno pridobili s čitanjem knjig, ki jih tovariši grafičarji, zaneseni z nepričakovanim kulturnim smislom, odklanjajo, da bi jih tiskali. Imamo kič, ki je pripravljeno za vožjo. Ne bom navajal primerov, toda menim, da »Gorička oještica« in ostala Zagorkina dela sodijo med klerikalne in malomeščanske zamzke. To »oještico« pa, kakor vemo, objavljajo v 140.000 izdodih tedensko komercializirani, če že ne kler-

rikalizirani komunisti iz »Slobodne Dalmacije«. Je pa na tisoče in tisoče pustolovskih »znano-stveno-fantastičnih«, stripovskih pa celo »zoltih« romanov, ki vzbujajo rodoljubje, hrabrost in vrsto vrlin, katerih propagiranje na posreden način zabava in vzgaja dečke, gospodinje in druge. Takšne vrste književnost lahko prispeva v moralnem smislu k vzgoji mladih ljudi morda bolj, kakor pouk etike, kakor so ga razumeli nekateri profesorji, ki so predavali »komunistični nero-uk, samo brez bogov«.

Sicer pa je položaj tak, da bodo otroci brali, kar jih zanima in kar ustreza njihovim nagonom in želji po fantastičnem, po moči in uspehih, najsi že bodo založbe izdajale taka dela ali ne. V ulici, kjer stanujem, se je neki pegeštarec deček domislil, da bi posojal »Otok zakladov«, »Bednike«, »Hajduke« in »Maske z belimi zobmi« po deset dinarjev na uro branja. Mar je k temu še treba pripomniti, da je na »knjižni črni borzi« bila pred petimi leti ena predbojna razcefrana »knjižnica« enakovredna 6 do 10 knjigam založbe »Novo pokolenje« iz časopis, ko se je ta založba še ukvarjala z izdajanjem tiste neprebrljive otroške književnosti stalinističnega porekla.

Kaj potem? Vse nas navaja na misel, da je treba vsaj del tistega, kar so spravili pod zmečkan klub literarnega kiča, še naprej izdajati. In logično je, da so književni sveti založbe, ne pa komercialisti, poklicani, da določijo, kaj bi bilo treba objaviti in česa ne. Ni namreč literarni kič ose, kar je umetniško manj ali nič vredno, prepričan pa sem, da komercialisti, poklicani, ki se je ponizalo na raven špekulacije, ne bi smelo zapeljati tovarišev grafičarjev v »lepičarstvo«. Tem manj, ker se mi zdi, da smo mi ta problem omejno rešili brez drastičnih ukrepov iz arzenala »otrskiških bolezni«. Oskar Davidič

I. LJUBLJANSKI FESTIVAL

4.—12. JULIJA

Spored za torek, 7. julija:

- Ob 16.00: Skakalni dvoboj Dunaj : Ljubljana (na Iliriji).
- Ob 20.00: Košarka. Dvojni program. Sodelujejo Bayern (München) : Mladost (Zagreb) : ASK (Ljubljana) : Zeleni (Ljublj.). Igrišče pod Cekinovim gradom.
- Ob 20.30: Traviata. Na vrtu Doma JLA.

Spored za sredo, 8. julija:

- Ob 16.00: Skakalni dvoboj Dunaj : Ljubljana. Na Iliriji.
- Ob 17.00: Lahkoatletski miting. Izbirno tekmovanje za sestavo državne reprezentance za Oslo. Nastopijo vsi državni reprezentanti in drugi najboljši slovenski atleti. Na stadionu SSK Železničarja. Vozijo avtobusi iz Kidričeve (Gajeve) ulice od 16.30 dalje. Prevoz za osebo v eno smer 10 din.
- Ob 20.00: Košarka. Dvojni program. — Sodelujejo Bayern (München) : Mladost (Zagreb) : ASK (Ljubljana) : Zeleni (Ljubljana) Igrišče pod Cekinovim gradom.
- Ob 20.30: Rigoletto. Na vrtu Doma JLA.
- Ob 20.30: Koncert združenih pevskih zborov in godbe JLA. V kinu Tivoli.

Predprodaja vstopnic za državno drsalno revijo na kotalkah 11. in 12. julija v Cufarjevih ob 20.30): Turistični urad (Miklošičeva 17), Putnik (Titova 2) in prodajalna Slovenijasport (Titova 18)

Slovo od življenja

Mnogo preprostih, skromnih borcev revolucije je umrlo v osvobodilni vojni junjske smrti. Umrli niso samo v jurških in ofenzivah. Umrli so tudi po ječah in taboriščih.

Junastvo je v tem, da so šli v smrt zavestno. Mnogi neznanjci, često še v kratkih hlačah, in mnoge neznane deklice, često s kriticami, visečimi po hrbtu, so skupaj s svojimi starejšimi tovariši uporno in neustrašeno na krvavih streliščih izpostavljali svoje šibke prsi za tarčo sovražnikovih cevi.

Pričujoče vrstice, napisane za Sedmi julij, trinajsti po vrsti, so posvečene tistim preprostim borcem, fantom in dekletom, katerih življenje je bilo nekoč odvisno samo od dveh besed: »Priznavamo — Izdajamo«. Njihova usta tega niso izgovorila in za vedno so onemela.

»MALECKA«

Drobno dekletce razpletelih kit stopa počasno pred mizo agenta specialne beogradske policije Vitasaa.

- »Radmila Jovič«?
- »Da.«
- »Ali te kličejo »Malecka«?»
- »Ne.«
- Agent nervozno bobna s peresnikom po mizi in se komaj premaguje.
- »Si zbirala sanitetno gradivo«?
- »Nisem.«

Agent je že jezen. Vstane in ji grobo prisoli zausnico. Radmila si mirno popravi lasice in ostane negibna, le s pogledom ošine agenta in njegovo mizo.

- »Zakaj si zaigala kamione«?
- »Kakšne kamione«?
- Spet klofuta. Potlej tudi pendrek.
- Naslednji dan se vse ponovi, tudi pretepanje. Samo da: daj po stopalih.
- »Paica, priznaj, da si skojevka«?
- »Kaj pa je SROJ«?
- Agent pobesni. Spet batine... in molk... Tako se nadaljuje mesec dni.

A potem? Podpluto telo in zevajoče ranje na podplatih. Potlej: taborišče na Banjici. Prevezovanje ran in veselje, ko znova hodi.

»Na koncu... 5. marec 1942, oklopni avtomobil dr. Junga Kraus in Vujkovič s seznamami. Ko so jo poklicali, se je zdrnila, vzdihnila in se jela poslavljati od tovarišic v sobi. Na pragu se je obrnila, jih zadnjakrat pogledala in jim zaklicala: »Pozdravite tovariše! Povejte jim, da se je Malecka dobro držala in da jih ni izdala«

ZADNJA ŽELJA

Drago Palavestra je bil preprost mostarski gimnazijec in skojevec. Bilo mu je 17 let. Rad je imel harmoniko in pesem. Silko ljubljenskega dekleta pa je zmeraj nosil v denarnici. Bil je veder in pogumen fant. Sanjari je o novem življenju in se v okupiranem mestu boril zanj. Ko so mu sporočili, da pojde v odred, se je veselil ko otrok. Ko je prišel v roke sovražniku, je postal nem. Batine in mučenje je zaporu niso spravile iz njegovih ust nobene besede priznanja. Skupaj z njegovim tovarišem Avicem Rozikalom so ga obsodili na smrt na vešalih.

Nekega deževnega poletnega jutra 1943 je hodil Drago zadnje pot po mostarskih ulicah z verigami na rokah. Pot je bila kratka: do parka ob Neretvi, kjer so v meglici stala vešala.

Ko so mu vrgli zanko okrog vratu, so ga činično vprašali: »Tvoja zadnja želja?«

Drago je raztegnil ustnice v zaničljiv in bolesten nasmeh. »Da bi od Mostara do Berlina videl takšna vešala in na njih fašiste!«

Nemci so mu besno izpodmaknili pručko, v zraku je zabingljalo slabotno telo izmučenega dečka, čigar zameglene oči so pozdravljale zeleno Neretvo in v črnih objahih iskale košček modrega neba.

RDEČE PENTLJE

Taborišče na Banjici spomladi 1943. Maj in mesečina skozi mreže. Skoz okna upravnika Vujkoviča je slišati violino. V neki celici se tri dekleta poslavljajo od življenja.

Dara Pavlovič, Rada Bošković in Mira Obradović vedo, da je bilo popoldansko preverjanje kontrola pred ustrelitvijo.

Počno je. Vujkovič je ugasil radio in mirne vesti legel spat. Novina dednjskih sadovnjakov prodira tudi v taboriščne celice. Mesečina vabi k mrežam, napenja prsi, prodira do mozga... Prsti krčevito stiskajo železne palice... Zanasnjane dekliške oči se pelogoma polnijo s privedom smrti. Niti poslovilna pesem, zapeta z drhtečim glasom, prvida ne more pregnati.

Iskrice upanja, da preverjanje ni v zvezi z ustrelitvijo, je hipoma ugasnila v bučanju prispelih kamionov in hrupu strojarjev. Dekleta so se spogledala. Ena je odhitela v kot in prinesla svojo ruto. Zadržujoč sapo so jo razrgale in s konci prstov trgale od nje rdeče koščke.

Tiho je rumenela jutranja zarja. Prihajala je enako hitro kakor smrt treh deklet. Po hodniku so zastorkljajali čevlji. Ko so jih odgnali v smrt, so imele vse tri v laseh in na prsih rdeče pentlje. S tem majhnim simbolom, v katerem je bilo mnogo otroške kljubovalnosti in dekliške žalosti, so odšle Dara, Rada in Mira v smrt.

OBSOJENCEVO PISMO IN KOMANDA

V uradnih, suhoparnih poročilih Državne komisije za ugotavljanje zločinov okupatorja in njegovih pomagačev, polnih dejstev in podatkov, lahko najdeš podrobnosti o moči brezimnih junakov v zadnjih urah življenja. Iz poročila štey. 2. (predmet: ustrelitev skupine rodoljubov na Cetinju, avgusta 1941) smo vzeli človeško pretresljivo moment.

Rodoljub Saranović (ime neznano) je pred odhodom na ustrelitev napisal pismo ženi Ko ga je vtaknil v ovitek in z jezikom mirno zmolič in zalepil robove, se je nekoliko zamislil. Namršenočelo, čela, naglo, odsekano, toda drhteče je napisal naslov: »Saranovičevi vdovi.«

Ko so Italijani prignali Saranoviča in še nekaj rodoljubov pred jamo, so jim ukazali, naj se s hrbiti obrnejo proti namerjenim puškam. Iz skupine je zadonel vzklik:

»Nosim jugoslovansko uniformo! V njej človeka ne streljajo v hrbet!«

Oficirju, ki naj bi komandiral, je zaprl sapo, obmolknil je in osuplo gledal v obraz proti njemu obrnjene žrtve. Po nedolžnem obsojenci rodoljub je premeril z zaničljivim pogledom in zaklical voljakom:

»Palite«

Al. Petkovič

26. julij praznik Gradaca v Beli krajini

Med najstrašnejše dneve svoje zgodovine šteje prijazen Gradac v Beli krajini 26. julij 1942. leta, ko so Italijani napadli mirno prebivalstvo, zažgali vsa ter odgnali v internacijo svoje vse tistih, ki so odšli v partizane. V spomin na ta dan je občinski ljudski odbor na predlog krajevne Zveze borcev proglasil 26. julij za občinski ljudski praznik, ki ga bodo letos prvič slovesno praznovali.

Ze na predvečer dneva bodo v gradski okolici zagoreli kresovi. 26. julija pa bo glavna slovesnost. Po mimohodu članov organizacij bo pred spomenikom sredi vasi polaganje vencev, govoril pa bo predsednik krajnjega ljudskega odbora tovariši Janez Zunič. Sodelovali bodo mladinci s fizikalturnimi tekmovanji.

V Dolenjskih Toplicah pripravljajo festival

V nedeljo 12. julija bo priredilo Turistično društvo v Dolenjskih Toplicah prvi turistični festival, na katerem bodo sodelovale tudi folklorne skupine iz Bele krajine, pevski SKUD »Dušan Jereb« iz Novega mesta, godba, fizikturniki itd.

DANES PO SVETU

Kriza madžarskega režima

Kakor so pričakovali po nedavnih spremembah v vodilnih organih stranke madžarskih delovnih ljudi, so nastale spremembe tudi v sestavi budimpeštanske vlade. Največja sprememba je vsekakor, da se je Mathyas Rakosi odrekol dolžnosti predsednika vlade. Na čelu nove vlade (ki ima le 19 članov, medtem ko jih je poprej imela 32) je dosedanjí namestnik predsednika Imre Nagy.

S seznama članov vlade so izginila razen Rakosijevega tudi imena nekaterih drugih članov »stare garde«, sovjetskih eksponentov na Madžarskem. V njem ni dosedanjega ministra za ljudsko vzgojo Jožefa Revajia, vojnega ministra Mihaila Farkasa, zunanjega ministra Erika Molnarja, podpredsednika vlade Karolyja Sakisza, Hazi Arpada in drugih. V resnici je ostal izmed najbolj uglednih zastopnikov stare garde v vladi razen Imreja Nagyja samo Erne Gerö, ki je prvi podpredsednik in notranji minister. V vladi so ostali večidel ljudje brez posebne politične preteklosti. V njej je tudi nekaj pripadnikov meščanskih strank (število pripadnikov meščanskih strank je posebno veliko v prezidiju republike, ki je bil predvčerajšnjim izvoljen).

Imre Nagy je prebral v parlamentu deklaracijo vlade, v kateri je razložena vrsta kritičnih pripomb v politiki dosedanje vlade. Po njegovi izjavi naj bi zmanjšali investicije v težki industriji v prid investicij v kmetijstvu. Napovedal je, da bo do počasneje ustvarjal kolhozna gospodarstva, vrnil kmetijska posestva tistim zasebnim lastnikom, ki to žele in da bodo dovolili posejevanje zemlje. Obljubil je, da bodo trgovci in obrtniki dobivali dovoljenja, da bodo smeli ponovno odpirati svoje trgovine in delavnice. Obljubil je odpravo drastičnih disciplinskih ukrepov proti delavcem, odpravo taborišč za izgnance in »spoštovanje« osebni svobosti slehernega državljanca.

V Budimpešti se očitno dogaja nekaj podobnega kot v Vzhodni Nemčiji. Personalne spremembe v vladi in v vrhovih stranke ter izjave Nagyja »o napakah« dosedanje politike so najbolj jasno priznanje krivde državno - kapitalističnega birokratskega sistema, oziroma priznanje krize tudi na Madžarskem in v drugih satelitskih deželah. Spremembe v Budimpešti je razumeti kot poskus, da bi našli izhod in skušali preprečiti

takšen razvoj dogodkov, kakršen je bil pred kratkim v Vzhodni Nemčiji.

To se vidi tudi po izvolitvi novega predsednika madžarske vlade. Imre Nagy je bil konec leta 1944 in v začetku junija 1945 minister za kmetijstvo ob času nad vse popularne agrarne reforme. Od srede leta 1946 in vse do konca leta 1952 ni imel pomembnejših funkcij v državnem upravnem aparatu, četudi je bil član politbiroja. V njegovi osebi so bržčas našli v očeh ljudstva na videz manj kompromitirano osebnost, ki bi lahko izvedla manjše ali večje popravke v notranji politiki madžarske vlade in se celo sporazumela z nekaterimi meščanskimi prvaki oziroma strankami.

Kajti že prve izjave Imreja Nagyja napovedujejo, da je pričakovati akcijo v tej smeri. Obljube, da bodo podprli zasebno poslovanje in podobno dokazujejo, da bodo vlada ZSSR in njeni predstavniki z določenim sporazumom med državami in zasebnim kapitalizmom. Očitno ne na socialistični poti. Zahtevajo rešitev, ki bo omogočila, da bi ob odpravljanju ali izvršitvi

Na Madžarskem so znižali število ministrstev

London, 6. julija. Radio Budimpešta je danes objavil podrobno poročilo o prenosni državne uprave po odstavitvi Rakosizja s položaja predsednika vlade. Po spremembi ustave, ki jo je sprejela Ljudska skupščina, se število ministrstev zmanjšuje tako:

Ministrstvo za splošno strojno industrijo in ministrstvo za visoke peči se bosta združila; ministrstvo za rudarstvo in ministrstvo za metalurgijo se bosta združila v ministrstvo težke industrije; ministrstvo za lokalno industrijo se bo priključilo ministrstvu za lahko industrijo; ministrstvo za kmetijstvo in ministrstvo za državna posestva se bosta združila z ministrstvom za gozdarstvo; ministrstvo za zunanjo trgovino se bo združilo z ministrstvom za notranje zadeve.

Ministrstvo za gradbeni material bo odpravljeno, njegova pristojnost pa bo prešla na ministrstvo za izgraditev; ministrstvo za pošte in ministrstvo za promet se bosta združila; ministrstvo za visoke šole bo odpravljeno in bo prešlo v pristojnost ministrstva za prosveto.

nekaterih najbolj grobih metod državno - kapitalističnega gospodarstva skušali ohraniti v bistvu isti sistem.

Sedanje spremembe v Budimpešti so bile skrbno pripravljene. Rakosi in Farkas sta se pred kratkim vrnila iz Moskve. Pred nekaj dnevi so znižali cene (sicer samo simbolično) nekaterih tekstilnih izdelkov. Zvišali so plače nekaterim kategorijam delavcev v rudarstvu (največ spet poslovojni in prvih delavcev, »nižjega komandnega kadra proizvodnje«, kakor jih imenuje budimpeštanski tisk). V tisku in po radiu vodijo že več dni kampanjo kritike proti gospodarstvom voditeljem, ki ne upoštevajo življenjskih pogojev delovnih ljudi, kar je »marsikje vzbudilo nezadovoljstvo ljudstva«.

Objavljena sta bila celo dva uvodnika v »Szabot Nepes«, ki pozivata, naj spoštujejo koristi in mnenja nadkriteljancev nekaterih voditeljev ter dejstvo, da so se le-ti »ločili« od ljudstva. Personalne spremembe so nadaljevanje teh ukrepov in poskus, da bi izpopolnili takšno garnituro (zlasti v politbiroju), ki naj bi bila videti kot da ni »tako ločena od ljudstva«.

Ni nobenega dvoma, da so dogodki na Madžarskem i znamenja i sadovi krize režima, ki slovi na izkoriščenju, osiromašenju in teptanju osebnih svobosti. To je tudi sad odpora in akcije delovnih ljudi. Na pomiritev tega odpora je očitno usmerjen velik del ukrepov, objavljenih v deklaraciji nove vlade. Toda, da bo samo nekaterim delnim in polovičnim koncesijam, nezadovoljstvu delovnih ljudi in poizkusu, da bi našli neke vrste zvezo z določenimi kapitalističnimi elementi, uspelo pomembnejše omiliti to krizo — je zelo malo verjetno.

G. A.

DEMONSTRACIJE V SEULU med sestankom Robertson-Sing Man Ri

Konferenca častnikov Združenega poveljstva — Južnokorejski demanti — Izgredi v ujetniških taboriščih — Neurje na bojišču

Seul, 6. julija (UP). Davi je bil deveti sestanek med posebnim odposlancem ZDA Walterjem Robertsonom in Sing Man Rijem. Sestanka, ki je bil sklican na zahtevo Robertsona, se je udeležil tudi ameriški veleposlanik Ellis Briggs.

Medtem je pred poslopjem, v katerem je bil sestanek, prišlo do demonstracij, v katerih je sodelovalo 2000 oseb, vstevši tudi učence osnovnih šol. Le-ti so vzklikali gesla o združitvi Koreje ter zahtevali ofenzivo proti Severu.

Južnokorejski minister za informacije je davi odločno zanikal vesti, pa katerih naj bi južnokorejska vlada proučevala vprašanje vključitve severnokorejskih ujetnikov v južnokorejsko armado. Po njegovih besedah so se številni severnokorejski ujetniki, ki so pobegnili iz ujetniških taborišč, priglasi središčem za novačenje, pri čemer so izrazili željo, da bi jih sprejeli ali pa zavrnili.

Zvedelo se je tudi, da noben severnokorejski ujetnik ne bo dobil dovoljenja, da sme stopiti v vrste južnokorejske armade tako dolgo, dokler se ne bo za stalno nastanil v Južni Koreji in ne bo dobil »s pričevala« o lojalnosti od krajevnih južnokorejskih oblasti v kraju, kjer se bo nastanil.

Poveljni ameriške VIII. armade general Maxwell Taylor je sklical danes konferenco visokih častnikov Združenega poveljstva, ki so se udeležili tudi ameriški vojaški svetovalec v južnokorejski armadi. Sestanek je bil sklican, še preden se je Robertson sešel s Sing Man Rijem. Sodiijo, da so vojaški funkcionarji Združenega poveljstva obravnavali umik ameriških in britanskih čet z bojišča, če bo in kadar bo podpi-

san sporazum o premirju. Sestanka se niso udeležili častniki južnokorejske armade.

Združeno poveljstvo je davi sporočilo, da je v ujetniškem taborišču na otoku Kodje vnovič prišlo do izgredov, pri katerih so bili ranjeni štirje severnokorejski ujetniki. Sporočilo prav tako pravi, da so stražarji taborišča pri Husanu našli v neki baraki truplo kitajskega ujetnika, za katerega trdijo ujetniki, da se je obesil. Oblasti v taborišču so uvedle preiskavo, da bi ugotovile, ali gre za zločin.

Zaradi neurja, ki je zajelo ce-

lotno korejsko bojišče, so bile preteklo noč skoraj popolnoma ustavljene vse operacije. Zaznamovali so le manjše patrulje akcije na vzhodnem delu bojišča in na področju Corvona. Zastopnik Združenega poveljstva je davi izjavil, da kitajsko-severnokorejsko poveljstvo v zadnjih 24 urah pošilja ojačanja na bojišče navzlic neugodnemu vremenu. Ponoči je bil samo en zračni napad na Severno Korejo, ko so ameriške veletrdnjave z oporišč na Okinavi bombardirale s pomočjo radarja skladišča streliva severno od reke Cong Cong.

Adenauer o pomenu volitev v Bundestag

Kritika podpredsednika socialnodemokratske stranke

Bonn, 6. julija (Tanjug). Zahodnonemški kancler Adenauer je včeraj izjavil, da bo izid volitev v novi Bundestag usodnega pomena ne le za Nemčijo, marveč za ves svet. Poudaril je, da bo od izida volitev odvisna tudi bodoča ameriška politika ter dejal, da bi morebitna volilna zmaga nemških socialnih demokratov popolnoma spremenila mednarodni položaj ter spravila v nevarnost združitev Evrope in ves zahodni obrambni sistem.

Adenauer ne verjame, da bi moglo priti do odkritega spopada s Sovjetsko zvezo. Če pa bi se Sovjeti polastili nemških, francoskih in belgijskih področij — je dejal Adenauer — bi se sorazmerje v vojaškem potencialu spremenilo v sovjetsko korist. Osnovna ovira tem sovjetskim težnjam je lahko edino politika združene Evrope s svobodno in zedinjeno Nem-

čijo, politika, ki jo zagovarja sedanja nemška vlada.

Namestnik predsednika socialnodemokratske stranke Mellies je kritiziral včerajšnjo Adenauerjevo izjavo in obtožil kanclerja, da hoče volitve v nemški Bundestag podrediti koristim ameriške politike. Dodal je, da si bo socialnodemokratska stranka v primeru, če bo zmagala na volitvah, zadala kot osnovni cilj zunanje politike krepitev združene Nemčije kot močnega činitelja miru v združeni Evropi.

Namesto Bermudov London?

London, 6. julija (AFP). Vršilec dolžnosti predsednika britanske vlade Butler je danes v Spodnjem domu odgovoril na vprašanje laburističnega poslanca Lewisa, da bodo mogoče na sestanku zunanjih ministrov v Washingtonu razpravljali o morebitni preložitvi sestanka treh z Bermudskih otokov v London.

Dr. Wodak pri Vučiniću

Dunaj, 6. jul. (Tanjug). Novoimenovani avstrijski poslanik v Jugoslaviji dr. Walter Wodak, ki se je vrnil s svoje dolžnosti v Parizu in se zdaj mudi na Dunaju, je napravil danes vljudnostni obisk pri jugoslovanskem poslaniku v Avstriji Dragomirju Vučiniću. Dr. Wodak bo najbrž prevzel svoje mesto v Beogradu sredi julija.

Indijske vojne ladje bodo obiskale Jugoslavijo

Tanjug poroča, da bodo v kratkem obiskale Jugoslavijo indijske vojne ladje, ki so se ob kronanju britanske kraljice Elizabete II. udeležile pomorskih svečanosti v zvezi s kronanjem. Indijske vojne ladje bodo ostale nekaj dni v jugoslovanskih vodah, bržčas v splitskem in še nekaterih drugih pristaniščih, na prijateljskem obisku pri Jugoslovanski vojni mornarici.

Britanski list »Star« pričakuje novo sovjetsko mirovno ofenzivo

London, 6. julija (AFP). Britanski list »Star« piše, da lahko ta mesec pričakujemo novo sovjetsko mirovno ofenzivo, ki se bo začela s ponudbo predsednika sovjetske vlade zahodnim silam za sklicanje sestanka štirih. List se sklicuje na poročila zahodnih diplomatov iz Moskve, po katerih je odhod sovjetskih veleposlanikov Malika in Gromika v zvezi s pripravami na novo ofenzivo.

V Londonu menijo — piše »Star« — da si bo Malenkov zelo prizadeval za obnovitev pogajanj o bodočnosti Nemčije. Prav tako pričakujejo, da bo sovjetski zastopnik prvič po več letih navzoč na sestanku zavezniške nadzorne komisije, ki naj bi bil ta mesec v Berlinu.

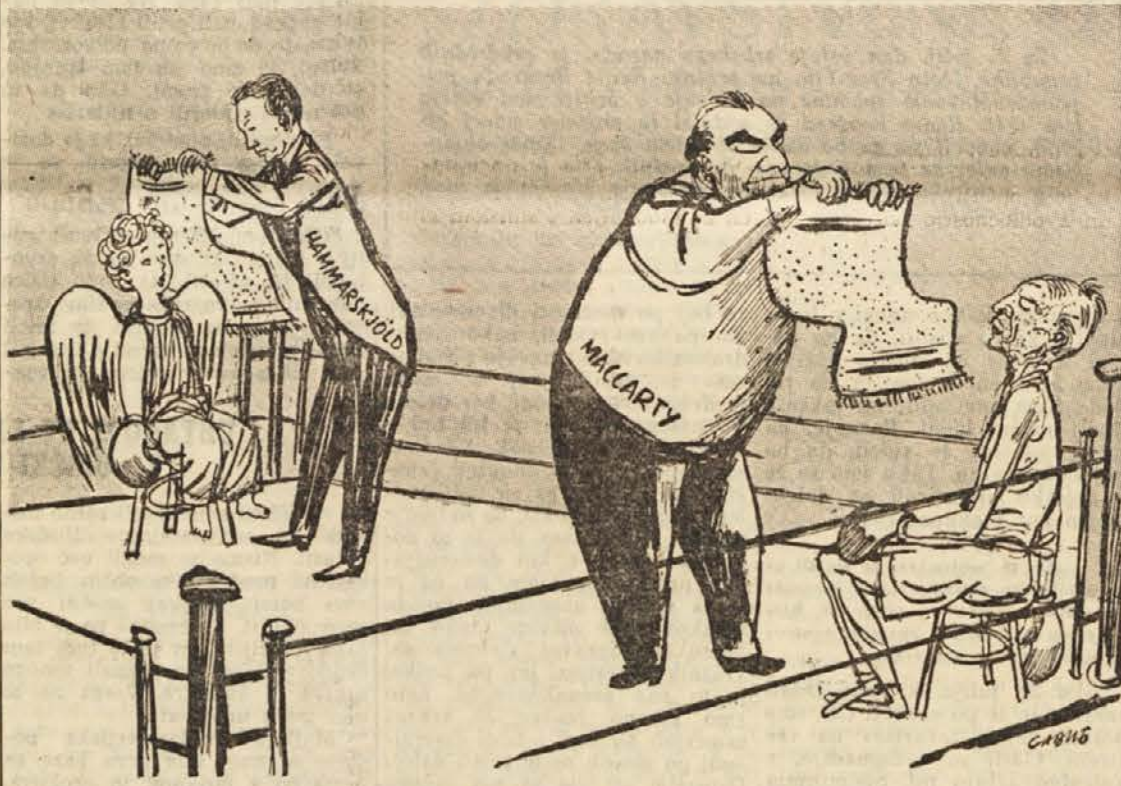
Spomini tovariša Tita

(Nadaljevanje s 3. strani)

proti Javoru in čez Ibar. Bilo je zelo važno zajeti vse te predele, da bi mogli pridobiti čim več prebivalstva za našo armado in ustvariti močne temelje zanjo. To se je izkazalo kot točno.

Torej ta tretji pohod z dveh strani (eden od Goražda proti Zlatoboru, in drugi, obhodni) je učinkoval. O pravem času smo dosegli namene v vojaškem oziru, vendar je bil ustrezen politični položaj, da bi mogli izpolniti vojaške naloge. Najtežje je za vojsko, pa čeprav je narodnoosvobodilna, pa čeprav je domača, če na določenem ozemlju ne vltva prebivalstvu dovolj zaupanja v svoje moči. Potem prebivalci vedo

NASLEDNJA »RUNDA«

McCarty: »Le toleite, dragi Sing Man Ri, naj vas ne motijo pravila.«

V zahodnih prestolnicah

živo spremljajo dogodke na Madžarskem

London, 6. julija. (AFP). Davišnji londonski tisk objavlja vrsto komentarjev o položaju na Madžarskem, katerih pisci se v glavnem strinjajo, da je novo popuščanje, ki ga je objavila madžarska vlada, pomembno, toda začasno ter v skladu s »politiko taktičnega umikanja«, ki jo postopno uveljavljajo v satelitskih državah.

Neodvisni »Times« piše, da so te spremembe s političnega stališča pomembnejše kakor nedavno objavljeni ukazi v Moskvi in Vzhodni Nemčiji. »Times« meni, da so te olajšave znak, da si hočejo sedanji madžarski voditelji zagotoviti podporo kmetov, hkrati pa pomenijo priznanje popolnega neuspeha Rakosizjeve politike. »Daily Telegraph« sodi, da ti ukrepi še zdaleč ne pomenijo, da je Kremelj zmanjšal svoje nadzorstvo nad sateliti. Casnik tudi poudarja, da odstranitev Rakosizja ne mora pomeniti, da je padel v nemilost. Laburistični »Daily Herald« naglašja, da so bile spremembe na Madžarskem vsekakor odobrene od Moskve ter dodaja, da se je približal trenutek, ko bo moč končati hladno vojno. Casnik pripominja, da bi sedaj izpustili »stojanje« priliko za razgovore z Rusi, kakor jih je predlagal Churchill.

Vsi današnji pariški listi objavljajo pod velikimi naslovi poročila o spremembah na Madžarskem in o govoru novega predsednika vlade Imra Nagyja, ki napoveduje konec sovjetizacije na Madžarskem in obtožuje policijske ukrepe svojih prednikov. V tej zvezi poudarja »Franc Tireur« v uvodniku, da so pravzaprav vse spremembe dokaz poraza politike vsiljevanja gospodarske in socialne strukture SZ satelitskim deželam. Podoba je, da Stalinovi nasledniki ne vidijo nobene druge poti za rešitev stalinskega imperija in svoje oblasti nad narodi pod sovjetskim jarmom, piše list in zaključuje, da so spremembe v tem imperiju pomembne in da jih mora zahodni svet upoštevati.

Pristojni washingtonski krogi izjavljajo, da pomenijo spremembe v sestavi madžarske vlade novo razdobje v prilagajanju satelitskih držav pogojem, ki so nastali po Stalinovi smrti. Ti krogi opažajo, da program vlade Imre Nagyja dokazuje neuspeh sovjetske politike, ki bi jo lahko od začetka 1945. leta označili kot vsiljevanje vzhodnoevropskim državam gospodarske in socialne ureditve, ki je podobna tisti v Sovjetski zvezi.

Z VSEH STRANI SVETA

Nevarnost suše v ZDA

Washington, 6. jul. (Tanjug). V nekaterih državah ZDA zlasti v Texasu in Oklahami, se je pojavila nevarnost suše. Vlada ZDA je razglasila polovico ozemlja teh držav za »ogroženo področje« in podelila pomoč v znesku 8 milijonov dolarjev.

Minister za kmetijstvo Benson je izjavil, da bodo morali bržčas razglasiti za »ogrožena področja« še nekatere pokrajine v državah Colorado, Cansas, in New Mexico, ki jim grozi velika nevarnost suše, če ne bo začelo kmalu deževati.

Kitajci vračajo japonske ujetnike

Peking, 6. julija. (AFP). Pekinški radio je davi sporočil, da je v soboto priplula v kitajsko pristanišče Cing Tao neka japonska ladja z 1800 bivšimi japonskimi ujetniki, ki so jih kitajske oblasti izpustile domov. To je četrta skupina bivših japonskih ujetnikov, ki so jih od začetka vojne repatriirale kitajske oblasti.

Zahteve Tunisa in Maroka

Kairo, 6. julija (AFP). Predstavniki maroške stranke Istiklal in tuniške nacionalistične stranke Neodustur so danes zahtevale od vlad arabskih držav, naj vno-

vič sprožijo vprašanje Tunisa in Maroka v OZN, in sicer pred koncem tega meseca. Ta zahteva je v spomenici, ki sta jo poslala danes vladam arabskih držav, predstavnik Istiklala El Fazi in predstavnik Neodustura Ben Jusuf.

Dopolnilna pomoč ZDA za arabske države

Washington, 6. julija (AFP). ZDA nameravajo ponuditi arabskim deželam dopolnilno ekonomsko pomoč v okviru novega programa za napredek kmetijstva in industrije na Srednjem vzhodu. Zvedelo se je, da se bodo pogajanja o tej pomoči začela prihodnji mesec.

Višina pomoči še ni znana, pogajali pa se bodo z vsako arabsko državo posebej. Ta program je pravzaprav del programa tehnične pomoči, znanega pod imenom »Cetrta točka«, ki bo namenjena različnim načrtom, po katerih naj bi izvedli melioracije zemljišč, povečali proizvodnjo in izpopolnili lahko industrijo.

Izjava člana mednarodne sindikalne organizacije

Stockholm, 6. julija (AFP). Član Izvršnega odbora mednarodne konfederacije svobodnih sindikatov Leon Jouaux je sinoči izjavil, da bi bilo treba sklicati sestanek velikih štirih, pripomnil pa je, da bi morali razgovori

med zahodnimi velesilami in Rusijo potekati »v vzdušju dejstev, ki jamčijo temeljne človečanske svoboščine in neodvisnost narodov. Jouaux je v zvezi z dogodki v Vzhodni Nemčiji dejal, da so le-ti sad ogorenja ljudstva teh dežel nad politiko njihovih vlad in da se bodo manifestacije tega nezadovoljstva bržkone nadaljevale. O delu III. kongresa svobodnih sindikatov, ki se je pravkar končal v Stockholmu, je Jouaux dejal, da je bilo doseženo soglasje o večini vprašanj. Zlasti je poudaril sklep kongresa, da bo še podpiral zahteve za napredek gospodarsko zaostalih držav.

Nuschke o vzhodnonemških dogodkih

Berlin, 6. julija (AFP). V vzhodnonemškem tisku se je danes pojavil članek podpredsednika vzhodnonemške vlade Otta Nuschkeja, v katerem je rečeno, da je »po zalostnih dohodkih dne 17. junija mogoče z zadovoljstvom ugotoviti, da je upor za trta, mir rešen in da je široko odprt pot za pogajanja in iskreni sporazum«.

Članek prav tako trdi, da so zahodne velesile zastavile svoj vpliv, da bi »miroljubne manifestacije nezadovoljstva vzhodnonemških delavcev spremenile v nasilje«.

IZ NAŠIH KRAJEV

DESETLETNI NAČRT POSTOJNSKEGA OKRAJA

Pridelovali bodo več semenskega krompirja, izboljšali živinorejo in skrbeli tudi za druge gospodarske dejavnosti

Postojnski okraj je izdelal desetletni perspektivni načrt za razvoj kmetijstva, industrije, solstva, trgovine, turizma, obrti in komunalne dejavnosti. V okraju je 5450 kmečkih gospodarstev, prebivalcev pa ima okraj 47.000. Glavne gospodarske panoge v okraju so gozdarstvo, lesna industrija in živinoreja. V bodočih desetih letih se bo zmanjšala kmetijska površina za 6660 ha v korist gozda. V Zgornji Pivki je mnogo slabih kraških pašnikov in zato jih bodo pogozdili. Njiv in vrtov pa bodo v tem času pridobili za 550 ha. Na 25 odstotkov orne površine sadijo v okraju krompir. Krompirišča nameravajo razširiti za 5 do 10 odstotkov. Seveda pa bo treba pri zadržanih, ekonomijah in privatnih kmetovalcih uspeti, da bodo pridelovali čim več vrst prvovrstnega semenskega krompirja tako, da bi ga konec desetletnega načrta prodali na leto 400 vagonov. Z uporabo umetnih gnojil pa bi pridelali krompirja lahko znatno zvišali in s tem dobili tudi več denarja. Načrt predvideva, da bi semenski krompir lahko sadili na Blokah, v Loški dolini, Cerknjski dolini, na Drž. posestvu Hrašče in na bodeči kmetijski šoli Ravne.

V okraju nameravajo povečati sadovnjake za 400 ha. Tako bi v okraju Postojna imeli 12 odstotkov vsega sadnega drevja v Sloveniji. Zdaj imajo v okraju okoli 367.000 različnih sadnih dreves, za vse to sadje pa imajo le sedem sušilnic.

V vsem okraju je komaj 10 odstotkov urejenih gnojišč. Gnojnice odteka po vaseh in dušik izhlapeva, tako da imajo spričo tega ogromno škodo. Kmetje bi

morali dobiti čimprej cement za napravo gnojniščnih jam, silosov, popravilo svinjakov in hlevov. Za cement kmetje stalno sprašujejo.

Leta 1949 so v okraju porabili 18 vagonov umetnih gnojil, 1950, leta 47 vagonov, 1951, leta pa 28 vagonov. Konec desetletnega načrta pa bi porabili 920 vagonov umetnih gnojil in 190 vagonov apnenega dušika. V desetih letih bodo imeli 1300 ha več travnikov.

Za zaščito krompirja proti kolobradarju nameravajo nabaviti 52 motornih škropilnic.

Nekateri sicer menijo, da bi veljalo povečati pridelke pšenice in ostalih žitaric. Vendar pa bi to koristilo le v toliko, kolikot bo treba žita sejati zaradi kolobradarja; saj na Notranjskem uniči žito enkrat moča, drugič suša.

Tudi živinoreja je v postojnskem okraju ena izmed glavnih gospodarskih panog. Ponekod redijo prvovrstno živino, kot na primer v Loški dolini, v predelu Bloške planote in Cerknjski dolini. Vendar pa v vsem okraju ni krave, ki bi dajala 1400 litrov mleka na leto. Načrt pa predvideva, da bi živinorejo izboljšali tako, da bi krave dajale na leto po 1700 litrov mleka. Prav tu bo treba še mnogo truda in razumevanja. Potrebna bo mlečna kontrola, odbiranje prvovrstnih telic, krav, bikcev itd. L. 1952 so imeli v postojnskem okraju 12 milijonov litrov mleka. Doma so ga porabili 3.560.000 litrov, 3 milijone litrov so ga predelali, ostalo pa prodali. Zdaj imajo v okraju pet mlekanskih obratov, nameravajo pa zgraditi mlekarski obrat

v Cerknici.

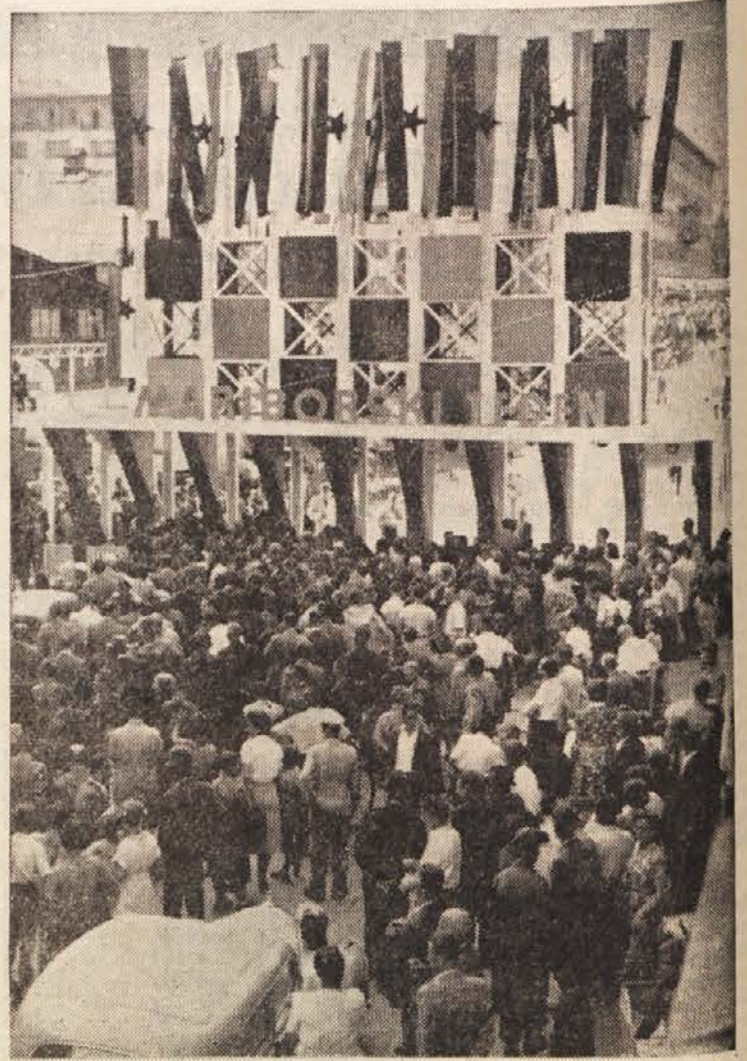
Leta 1951. so predelale žage 210.000 m³ hlobov. Zaradi tega, ker sekajo zdaj manj lesa, ustavlja tudi posamezne žagarske obrate. S tem je tudi sproščeno precej delovne sile, za katero bo treba iskati zaposlitve v drugih krajih. Trenutno je brezposelnih 300 ljudi, izmed teh največ žensk. Prav zaradi tega Notranjci žele, da bi na Notranjskem kaj gradili in da bi razširili lesno industrijo. V Loški dolini so bili pred vojno štirje lesnoindustrijski obrati, sedaj pa obratujeta samo dva.

Razen teh stvari pa je v desetletnem načrtu predvideno, da bodo izsušili Cerknjsko jezero, s tem bi pridobili 1200 ha plodne zemlje. V načrtu je tudi gradnja železnice Rakek-Loška dolina-Delnice, pozabili pa niso tudi na turizem in v zvezi s tem nameravajo oplešati Postojno, obnoviti Rakovsko dolino, urediti pota na Snežnik, Križno jamo in druge znane kraje na Notranjskem.

Belokranjska mladina pred svojim praznikom

V spomin na 10. obletnico izvolitve Pokrajinskega komiteja SKOJ-a za Slovenijo je sklenil Okrajni komitee mladine v Crnomlju organizirati festival, ki bo hkrati spomin na deseto obletnico prve krožne konference mladine, ki je bila 16. in 17. julija 1943 na Suhorju.

Nad 60 aktivov mladine iz vseh krajev Bele krajine se pripravljajo na veliko slavnost, ki bo v Crnomlju 19. julija. Slavnost se bo začela s mimohodom mladincev in mladink pred tribuno v Crnomlju, na kateri bodo tovariši-udeleženci konference pred 10. leti. Dopoldne bodo govorili in počastili padlih mladincev in mladink nastopi folklornih, kulturno-umetniških skupin, pevskih zborov in metliške mladinske godbe, popoldne pa bodo fizikalna tekmovanja. Pred za-

Pred vhodom na razstavišče ob otvoritvi Mariborskega tedna

Z OKRAJNE KONFERENCE SZDL MURSKA SOBOTA

V Prekmurju bi lahko pridelovali več sladkorne pese

V soboto je bila okrajna konferenca SZDL okraja Murska Sobota. Organizacije SZDL so lani imele precej uspehov v pripravah in izvedbi občinskih dnevo, ki so imeli kulturnoprosvetni in gospodarski pomen. Zato je razveseljivo, da tudi letos prirejajo po vseh občinah občinske dneve. Doselej najbolj uspela sta bila v Kuzmi in Turnišču. Posebno dober program pa so pripravili v občini Cankova, kjer so ga nazvali občinski festival in je trajal ves teden. Končni rezultat občinskih prireditelj pa je bil lani Prekmurjski teden, letos pa Prekmurjski festival.

Razen precejšnjih uspehov, ki jih je OF dosegla lani pri volitvah ljudskih odborov ter drugih akcijah, je konferenca ugo-

tomila tudi slabosti. Posledica nekonkretnega dela ali sploh nedelavnosti je bila, da se je število članov od zadnje letne konference zmanjšalo. Ljudstvo pa je ponekod nepoučeno o važnejših stvareh, kar izrabljajo spekulanti in ga zavajajo.

Konferenca je razpravljala tudi o nalogah SZDL pri pojasnjevanju važnejših gospodarskih in političnih vprašanj. Le tamkaj, kjer ljudje niso bili poučeni, se je lahko zgodilo, da so se širile govornice, češ sedaj se odvzame obdelovalna zemlja tistim, ki imajo nad 10 ha, drugo leto pa bodo odvzeli že nad 5 ha in podobno.

Zaradi prevelike razdrobljenosti zemlje morajo važno vlogo odigrati kmetijske zadruge, katerih je v okraju 97. Njihovo delo pa je ponekod zelo pomanjkljivo in to predvsem tam, kjer ljudje mislijo, da je za druga stvar upravnega odbora, ostalih članov pa se nič ne tiče. V takih primerih mora SZDL seznanjati ljudi z nalogami KZ in pravicami članov.

zaslužek na sezonskih delih. Treba bo skrbeti za razvoj lokalne predelovalne industrije in odpravljati sezonsvo.

Pri vsem tem pa lahko odigrajo važno vlogo organizacije SZDL, če bodo ljudem pravilno pojasnjevale.

— ke.

NESREČE

PESCI POZOR NA TRAMVAJI

V nedeljo popoldne okrog 16. ure je tramvaj, ki je vozil proti Zalamu, pred tramvajsko postajo na kodovaru podri 38-letno Ivanko Smale s Trtove ceste 37. Čeprav je voznik tramvaja dal vsa črna signala, se Smalova s proge ni umaknila. Kljub zavoram je bil tramvaj zagrabil in vleklo ga 9 metrov daleč. Ima pretesne ranjane in hude rane po vsem telesu.

VLAK MU JE ODREZAL OBE NOGI

V soboto okrog polnoči je na Janševi ulici (pred stadionom Zeleničarja v Šiški) opazil zeleničar, ko je spuštal zopornice, da leži preko tirov človek. V istem trenutku pa je privozil premlakni vlak. Čuvaj-ze zeleničar je kričal in opozarjal. Strojevodja je začel zavirati, žal pa prepozno. Lokomotiva je šla preko nezgleda in človeka. Čuvaj bi lahko na ta način prejel zgledal ležečega, in bi tudi lahko prej preprečil nesrečo.

Z GOSPODARJEM STA SE SPRLA

20-letni delavec Felika Perca iz Zaloške 44, se je spri z gospodarjem. Pri prepiru ga je gospodar tako močno udaril po roki, da mu je povzročil odprt zlom leve roke.

OTROCI NE OBESAJTE SE NA AVTOMOBILE

5-letni Jožko Zajc, Vir 14, se je obelal na tovrni avtomobil. Pri tem pa mu je spodrsnilo, da je padel, si pretesne ranjane, ima pa tudi huje rane po vsem telesu.

Cerknjsko jezero

Apostol laži naj išče gostoljubije drugod

Kako bi bil Jože Grdina na vsak način rad »fabriciral« dokaze, da pri nas »preganjamo vero

Mnogi ljudje so morali pred vojno s trebnjem za kruhom po svetu, svoje ročne kraje pa so obirali v srčih, čeprav jim domovina tedaj ni dala kruha. Vsi, ki domovino ljubijo, so se razveselili njene osvoboditve, ji se svojih močeh pomagajo, da bi se hitreje razvijala. Iz leta v leto prihajajo ti dragi rojaki k nam tudi na obisk, mi pa jih sprejemamo z odprtimi srci.

Toda med rojake, ki nas obiskujejo, se tu in tam vsturi ko ljuljka med kleno pšenico kak posameznik, ki skuša gostoljubije stare domovine v korist reakcionarjem, ki jim je naš napredek trn v peti. Med take moramo šteti tudi Jožeta Grdino. Ta se je prve dni maja letos pripeljal iz ZDA k svojim sorodnikom v Prevalje, občina Preseerje pri Ljubljani. Medtem ko se ogromna večina izseljencev, ki nas obiščejo, trudi, da bi spoznala resnico o svoji stari domovini, je Jože Grdina ubral drugo pot, katero si je po vseh znakih soče začrtal, se preden je odšel iz Amerike. Sorodniki, ki so ga vzel pod streho, njegovega bivanja niso prijavitli oblastnim organom v predpisanim roku 48 ur, marveč se je Grdina prijavil šele čez kak mesec in sicer na vabilo človeka iz občinske pisarne. V domačem kraju se je Grdina začel

družiti le z ljudmi, ki so med vojno kakorkoli sodelovali ali vsaj simpatizirali s fašisti. Hkrati je začel oznanjati že vnaprej pripravljene trditve brez dokazov, da pri nas ni vere s svobode, da bo o tem pisarji v ameriške časopise itd. Svoj obisk v domovini, na katero skuša tako podlo pljuvati, je večkrat prekinil s potovanji v Rim in v Avstrijo, kjer se je po lastnih trditvah sestajal s sovražniki naše države. Na vsak način bi rad vsem in menda tudi sebi dokazal, da pri nas preganjamo vero. Če bi mu sovražstvo do napredka domovine ne zalepilo povsem oč, bi se vedel na vsakem koraku lahko prepričati, da je resnica drugačna. V to resnico se je zaletaval ko muha ob steklo.

Na Zalostni gori nad Preseerjem si je Grdina najel dva domačina: Antona Susmana iz Prevalja in Jakoba Kovačiča iz Goričice. Susmanov ču in stric sta bila domobranca, njegov brat pa je zbežal v Argentino, kjer se pripravljajo, da bo zapel novo množico. Kovačič je dobil zaradi sodelovanja z okupatorjem 7 let ječe, njegov sin pa je bil domobranec. Med ljudmi takšnega kova si je Jože Grdina, apostol nazadnjaštva in laži, iskal svoje pomagače. Na Zalostni gori je ta trojica 13. maja ob treh popoldne pritrkavala najmanj pol ure, da bi izlivali in priklicala koga, ki bi prihitel »preganjati vero«. Česar pa seveda niso doživeli. Kasneje je ta tedna družina plačala samo denarni kazen, ker je s predlogotrajnim pritrkavanjem kršila občinski odlok o javnem redu in miru, ki dopušča 5-minutno zvonjenje ob običajnih cerkvenih opravilih. Ko pa se je Jože Grdina pot udil dobiti dovoljenje okrajne, je »pet lahko šel zvonit na Zalostno goro, da je mogel posneti zvonjenje na magnetofonski trak, s katerim namerava v Ameriki dokazovati, da v Jugoslaviji preganjamo vero.

tako povščil. Toda ta »sužitec« naj prihrani lepo zase, nikakor pa naj ga ne drzne več ponujati v naši domovini, ki jo skuša podlo blatiti s tem, da kolportira v svetu laži o razmerah pri nas. Mi jugoslovanski ljudje smo si k rrvjo priborili svojo svobodo, zato pa znamo odločno pokazati vrata vsakemu, ki bi hotel izkoristiti naše gostoljubje v podle namene. Tem raje pa sprejemamo vsakega človeka od koderkoli, če spoštuje naše napore in se želi seznaniti z našo resnico.

M. Z.

Podjetje »PRVI PARTIZAN«
TITOVO UZICE

sprejme
**ZDRAVNIKA
S SPLOŠNO PRAKSO**

in najmanj 2-letnim stažem. Stanovanje zagotovljeno, plača po dogovoru. Pismene vloge s potrebnimi podatki je treba poslati na gornji naslov

Tako so odločili birokrati!
Pri polnih službenih letih le 1700 dinarjev pokojnine

Zavod za socialno zavarovanje mi je izdal odločbo P 48566, v kateri so mi našli 36 let, 3 mesece in 20 dni delovne dobe. Bil pa sem rudar — miner. S to odločbo so mi odmerili invalidsko pokojnino II. skupine, in kot invalid II. skupine prejemam le polovično invalidnino: 1700 din na mesec. Na to protislovje, da se mi sicer prizna nad 36 let delovne dobe, hkrati pa odmerja invalidska pokojnina, sem se čbno pritožil letos 18. februarja na Republiškem zavodu za socialno zavarovanje. Referent, s katerim sem ob tej priložnosti govoril, mi je ljubezno pojasnil, da je v odločbi res pomota in da bi moral glede na službena leta prejemati starostno pokojnino. Vse to je zabeležil na papir in pristožil, da bodo napako popravili. Ker resitve le dolgo ni bilo, sem že sam večkrat urgiral. Končno

sem zvedel, da so moj spis zaradi reorganizacije poslali 12. marca tega leta na Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Krško. Seveda moram pripomniti, da so ga poslali na napačni naslov, ker sem doma iz okraja Celje-okolica. Skraj bo že pet mesecev, opranjenje moje pokojnine pa noče in noče biti rešeno. Čeprav gre za napako, ki bi se ne smela napraviti pri reševanju pokojnin.

Se dodaj nisem uspel dognati, kateri birokrat vendar sedi na tem spisu in ali je le-ta v Krškem ali v Celju-okolici. Jaz pa živim, slabo seveda, od 1700 dinarjev na mesec pri polnih službenih letih.

Vem, da imajo zavodi za socialno zavarovanje ogromno dela. Vendar pa menim, da bi že tudi ta akt lahko rešili, saj gre vendar za človeka in ne za papir.

Gučér Adolf,
Prištava

Ljubitelji fotografije!

Ob priliki obiska I. LJUBLJANSKEGA FESTIVALA si oglejte tudi naše zaloge foto materiala, foto pribora in foto aparatov. - Prispela je pošiljka »NITRAPHOT« žarnice. - Se priporočajo foto-trgovine

418

fotolik
LJUBLJANA
Cankarjeva 7 in Titova 20

»OBOD« Export-Import, CETINJE

sprejme takoj:

- strojnega inženirja z daljšo prakso v vodstvu obrata kovinske in plastične proizvodnje;
- elektro-strojnega inženirja z daljšo prakso in dobrih poznavanjem proizvodnje elektromateriala;
- inženirja tehnologa za plastične in kovinske proizvode s prakso in po možnosti z znanjem francoščine ali nemščine;
- inženirja tehnologa kemije ali kemika z daljšo prakso v kozmetičnih proizvodih;
- 2 tehnika z daljšo prakso v konstrukciji orodja za kovinske in plastične proizvode;
- strojepisno ali strojepisca I. razreda z znanjem francoščine in italijanščine;
- 6 prvovrstnih orodjarjev z daljšo prakso v izdelavi orodja za kovinske in plastične proizvode.

Ponudbe s točnim opisom dosejanega dela pošljite neposredno podjetju. Plača po dogovoru, nastop takoj, stanovanje zagotovljeno.

»OBOD« Export-Import, Cetinje
2427 1-1

V SEGA PO MALEM ZA VSE

Učinkovito zdravilo proti gobavosti

Cez kakih deset let ne bo več na svetu nobene žrtve te strašne bolezni

Gobavost ali lepra, ena najstrašnejših nalezljivih boleznij, je naposled našla močnejšega nasprotnika. Zdjaj se lahko to bolezen popolnoma ozdravi in gobavci se lahko vrnejo med zdrave ljudi. Novo učinkovito zdravilo proti gobavosti se imenuje »J-51«, in izdelujejo ga že toliko, da za prvo silo zadostuje. Gre za kemično spojino, katere glavne sestavine so žveplo, dušik in srebro. Prvi poskusi z njim so pokazali, da lahko zanesljivo trdimo, da čez kakih 10 let ne bo več na svetu nobene žrtve lepre. Velike količine preparata »J-51« so že poslali v Indijo, kjer je v nekaterih pokrajinah 15-20% prebivalcev gobavcev.

Na splošno ljudje mislijo, da je gobavcev na svetu malo. Po statistiki Združenih narodov pa jih je še nad dva milijona, največ jih je v tropičnih krajih. V resnici jih je še neprimerno več, morda blizu 10 milijonov. Statistika OZN obsega namreč samo registrirane gobavce. Največ gobavcev je v domovini te bolezni, Aziji. Samo v Indiji jih je nad milijon, približno toliko pa tudi na Kitajskem. Aziji sledi po številu gobavcev Afrika. V Nigeriji je žrtve te bolezni kakih 400.000. V francoski Vzhodni Afriki 100.000, v Belgiskem Kongu 200.000, na Madagaskaru 40.000, v Francoski Ekvatorialni Afriki 50.000, v Abesiniji pa 15.000. Precej gobavcev je tudi v nekaterih deželah južne Amerike. V Braziliji so jih našli leta 1948 nad 57.000. Pa tudi visoko civilizirane dežele Evrope in Amerike niso brez njih. V francoskih bolnišnicah jih je nad 200;

zboleli so večinoma, ko so se mudili v kolonijah.

V starih časih, zlasti v srednjem veku, pa je bila gobavost razširjena še mnogo bolj. Cerkev je namenoma širila prepričanje, da je gobavost kazen božja. Zato so gobavci sami sebe bičali in mučili. Vsak gobavec je moral nositi črno obleko, da so ga zdravi ljudje že od daleč spoznali. Razen tega pa je moral stalno imeti pri sebi močno ropotuljo, da je zdrave ljudi obveščal in opozarjal na nevarnost; brž ko je ropotulja zaropotala, so se zdravi ljudje razbežali.

Velika letalska prireditve v Angliji

V Hampshiru v Angliji bo 15. julija velika letalska prireditve. Angleška kraljica bo prisotvovala paradi 1125 oficirjev, podoficirjev in vojakov iz vseh letalskih enot. Pregledala bo 300 letal in njihove posadke na letališčih. Parade se bo udeležila tudi druga letalska komanda s sedežem v Zahodni Nemčiji. Nad letališčem bo letelo nad 600 letal, ki se bodo dvigala s 40 letališč. Te velike parade angleškega letalstva se bodo udeležili tudi mnogi predstavniki tujih dežel, ki so prisplili v London na kronanje kraljice Elizabete II.

KONJI IZ KAMENE DOBE

Vzredil jih je nemški genetik Heinz Heck

Znanstveniki, ki bi radi rekonstruirali predzgodovinske živali, se morajo navadno zadovoljiti z ostanki okostnjakov ali s primitivnimi risbami živali, ki so jih našli predzgodovinski ljudje na stenih jam, kjer so živeli. Ravnatelj Münchenskega živalskega vrta pa je po 30 letih zanimivih genetskih poskusov dosegel »evolucijo nazaj« in vzredil čredo živali, povsem podobnih živalim, ki so jih lovili ljudje v kameni dobi.

Pred 15.000 leti so ljudje iz kamene dobe risali na stene jam slike majhnih konj s sivo dlako

in lososovemu podobnim gobcem, slike tako imenovanih tarpanov. Zadržane ostanke teh pripadnikov konj so še našli v Evropi v začetku minulega stoletja, ko so zadnji izginili.

Leta 1928 se je genetik Heinz Heck radovedno vprašal, ali ne bi mogel s to evolucijo iz sedanjega konja vzrediti tarpana. Potrpežljivo je opazoval okostnjake slike v jamah in nekatero risbo tarpanov iz minulega stoletja, da bi se čimbolj seznanil z njihovimi značilnostmi. Potem je vztrajno iskal tiste vrste konj, ki so ohranile nekatere izmed značilnosti tarpana. Tako je začel križati ta

jal na nevarnost; brž ko je ropotulja zaropotala, so se zdravi ljudje razbežali.

Mnogi znanstveniki so posvetili svoje življenje iskanju zdravila proti gobavosti, pa ga niso mogli najti. Prvo kolikor toliko učinkovito zdravilo proti tej bolezni so odkrili pred kakimi desetimi leti. Ni pa moglo boleznij povsem ozdraviti, in tako so morali gobavci na rešitev še čakati. Šele leta 1948 je predstojnik leprozne postaje na otoku Maliti, ki se je več let ukvarjal s proučevanjem in poskusi, odkril preparat »J-51«. To zdravilo je poceni. Doza, ki jo mora bolnik vzeti na dan, stane v našem denarju komaj dobrih 30 din. Zato lahko novo zdravilo množično uporabljajo tudi v zaostalih in siromašnih deželah, kjer je gobavost najbolj razširjena. Za poskušajo so v neki francoski bolnišnici najprej zdravili 15 gobavcev. Zdravljenje se je začelo leta 1948 in trajajo je pol drugo leto. Preden so mogli dokončno ugotoviti, ali so bolniki popolnoma zdravi, je bilo treba počakati še nekaj let. Čas kontrole je minil. Malone tri leta po končani terapiji na bivših bolnikih ni videti nobenega znaka, da bi se bolezen vračala. Vseh 15 bivših gobavcev se je nedavno vrnilo med zdrave ljudi.

dva divja azijska konja z neko pasmo udomačenega konja z Islandije. Po petih rodovih se mu je posrečilo tarpana vzrediti.

Zdaj ima v živalskem vrtu 12 tarpanov, 5 podobnih konj pa je dal drugim živalskim vrtom.

SPAL BI...

Svedskega generala Svena Lagerberga je nekega večera švedski kralj Oskar II. popabil na koartanju. General je bil utrujen, toda vabilu se je pač moral oazvati. Med koartanjem je popeval pesmico: »Ko bi bil kralj... Ko je kralj to slisal, ga je vprašal: »No, Spen, kaj bi storil, če bi bil kralj?« »Ah, takoj bi šel spat,« je odgovoril general.

popoldneva, nekaj mesecev po svoji vrnitvi iz Nemčije, na vogalu dolgega gozda, ki se je razprostiral od vrha gričev skoraj do kuhinjskega vrta Dominey Halla. Malo dalje na levo od njega so stale štiri zasede. Na eni njegovi strani je stal Middleton, naslonjen na jesenovo palico, in poslušal, kako se bližajo gonjači, na drugi strani je stal Seaman, ki se je nekam komično razlikoval od ostalih po temnosivi obleki in trdem klobuku. Stari čuvaj, ki ga je bil čas menda ozdravil vseh skrbij, je bil nekoliko klepetav in zelo srečen.

»Res kaže, da mora stati na tem vogalu kak Dominey,« je pripomnil, ogledujoč velikega fazana, kako pada nad njunimi glavami. »Spominjam se, ko je vaš gospod oče prepustil to mesto lordu Wendermeru, ki so ga ljudje imeli za najboljšega lovca na fazane v Angliji, pa po končanem jutranjem lovu ni mogel pokazati več kakor nekaj klavnih primerkov, čeprav so mu letali fazani nad glavo ko škorci.«

»Nekoliko poševno lete, nagnjeni na levo, kajne?« je pripomnil Dominey potem, ko je ponovil svoje pravkaršnje junaštvo.

»Tako je,« je dejal starec »in zdi se mi, da jih ne zna nihče razen vas Domineyjev tako sestreljevati.«

Starec se odmaknil nekaj korakov in odšel na griček, da bi z njega opazoval prodiranje gonjačev skozi gozd. Seaman se je obrnil k svojemu gostitelju. V njegovem glasu je bilo slišati odtonek odkritosrčnega občudovanja.

»Prijatelj,« je dejal, »vi ste pravo čudo. Kaže, da ste se spremenili v Domineyja tudi v streljanju fazanov.«

»Ne smete pozabljati, da sem na Madžarskem streljal ptice, ki so letale še više,« se je glasil brezbržen odgovor.

Šport in telesna vzgoja

KONFERENCA KOMISIJE KLUBOV ZVEZNE LIGE

Določeni so pari za I. zvezno ligo

TEKME ZACNO 30. AVGUSTA, KONCAJO PA SE 2. MAJA

Na sestanku komisije ligasnih klubov so bili izžrebani pari za posamezna kola državnega prvenstva za tekmovalne za 1953-54 leto.

I. KOLO - 30. AVGUSTA

Hajduk : BSK, drugo plasirani druge kvalifikacijske skupine; Vojvodina, Vardar : Spartak, prvo plasirani prve kvalifikacijske skupine - drugo plasirani prve skupine; Crvena zvezda : Lokomotiva ; Partizan, Sarajevo : Dinamo.

II. KOLO - 6. SEPTEMBRA

BSK : Dinamo, Partizan : Sarajevo, prvo plasirani druge skupine - Lokomotiva, drugo plasirani prve skupine; Crvena zvezda, Spartak : prvo plasirani prve skupine, Vojvodina : Vardar, Hajduk; drugo plasirani druge skupine.

III. KOLO - 9. SEPTEMBRA

Drugo plasirani druge skupine: BSK, Vardar : Hajduk, prvo plasirani prve skupine; Vojvodina, Crvena zvezda : Spartak, Lokomotiva; drugo plasirani prve skupine, Sarajevo : prvo plasirani druge skupine, Dinamo : Partizan.

IV. KOLO - 13. SEPTEMBRA

BSK : Partizan, prvi iz druge skupine; Dinamo, drugi iz prve skupine; Sarajevo, Spartak : Lokomotiva, Vojvodina ; Crvena zvezda, Hajduk; prvi iz prve skupine, drugi iz druge skupine; Vardar.

V. KOLO - 20. SEPTEMBRA

Vardar : BSK, prvi iz prve skupine; drugi iz druge skupine, Crvena zvezda : Hajduk, Lokomotiva ; Vojvodina, Sarajevo : Spartak, Dinamo; drugi iz prve skupine, Partizan; prvi iz druge skupine.

VI. KOLO - 27. SEPTEMBRA

BSK : prvi iz druge skupine, drugi iz prve skupine; Partizan, Spartak : Dinamo, Vojvodina : Sarajevo, Hajduk : Lokomotiva, drugi iz druge skupine; Crvena zvezda, Vardar; prvi iz prve skupine.

VII. KOLO - 4. in 7. OKTOBRA

Prvi iz prve skupine: BSK, Crvena zvezda : Vardar, Lokomotiva; drugi iz druge skupine, Sarajevo : Hajduk, Dinamo : Vojvodina, Partizan : Spartak, prvi iz druge skupine; drugi iz prve skupine.

VIII. KOLO - 11. OKTOBRA

BSK; drugi iz prve skupine, Spartak; prvi iz druge skupine, Vojvodina ; Partizan, Hajduk : Dinamo, drugi iz druge skupine; Sarajevo, Vardar - Lokomotiva, prvi iz prve skupine; Crvena zvezda.

IX. KOLO - 25. OKTOBRA

Crvena zvezda : BSK, Lokomotiva; prvi iz prve skupine, Sarajevo : Vardar, Dinamo; drugi iz druge skupine, Partizan ; Hajduk, prvi iz druge skupine; Vojvodina, drugi iz druge skupine; Spartak.

X. KOLO - 1. in 4. NOVEMBRA

BSK : Spartak, Vojvodina; drugi iz prve skupine, Hajduk; prvi iz druge skupine, drugi iz druge skupine; Partizan, Vardar : Dinamo, prvi iz prve skupine; Sarajevo, Crvena zvezda : Lokomotiva.

XI. KOLO - 15. NOVEMBRA

Lokomotiva : BSK, Sarajevo : Crvena zvezda, Dinamo, prvi iz prve skupine, Partizan, Vardar, prvi iz druge skupine, drugi iz druge skupine, drugi iz prve skupine; Hajduk, Spartak : Vojvodina.

XII. KOLO - 23. NOVEMBRA

BSK : Vojvodina, Hajduk : Spartak, drugi iz druge skupine; drugi iz prve skupine; Vardar; prvi iz druge skupine, prvi iz prve skupine; Partizan, Crvena zvezda : Dinamo, Lokomotiva : Sarajevo.

XIII. KOLO - 6. DECEMBRA

Sarajevo : BSK, Dinamo : Lokomotiva, Partizan : Crvena zvezda, prvi iz druge skupine; prvi iz prve skupine, drugi iz prve skupine; Vardar, Spartak, drugi iz druge skupine, Vojvodina : Hajduk.

Teden dni kasneje se bo nadaljeval drugi del državnega nogometnega prvenstva. Potem bodo igrali drugo kolo drugega dela državnega nogometnega prvenstva, naker bodo imeli klubi počitek do 14. februarja, ko se bo začelo tretje kolo zaključnega dela prvenstva, ki bo končalo 2. maja. Komisija se morala napraviti takšno razdelitev, da bi imela naša državna reprezentanca dovolj časa za priprave na svetovno prvenstvo. Zanimivo je, da je razdelitev za prvenstvo v nekaterih kolih enaka lanski razdelitvi. Razen tega je značilno, da bosta Crvena zvezda in

Partizan tekmovala v zadnjem kolu, da Hajduk igra z Vojvodino in Dinamo z Lokomotivo. V drugem delu prvenstva, ki se bo začelo takoj po končanem prvem delu se bodo srečali isti pari samo na nasprotnih igriščih.

PRVENSTVO SLOVENIJE V TENISU

Razboršek - Čebular prvaka v parih

Ljubljana, 6. julija. - Danes popoldne so odigrali na igrišču pod Cekinim gradom finalno srečanje moških parov. Lanska prvaka Razboršek in Čebular sta bila za razred boljša od svojih nasprotnikov Zerova in Suharija, ki sta se znašla šele proti koncu tretjega niza. Rezultat tekme: 6:1, 6:2, 6:3 za par Razboršek-Čebular. S tem je letošnje prvenstvo Slovenije v tenisu končano, če izvememo

Ljubljancan Jože Suhar je kot postava idealni tip teniškega igralca. Na prvenstvu Slovenije je dosegel lepe uspehe: 3. mesto pri članih posamezno in 3. mesto v igri mešanih parov.

finalno igro starejših mladincev, ki bo odigrana v nedeljo v Mariboru. Če bi točkovali prvo mesto s 3, drugo z 2 in tretje mesto s po eno točko, bi dobili naslednji vrstni red moštev: 1. »Branice« (Maribor) 37 točk, 2. »Ljubljana« 26 točk.

SVETOVNO SAHOVSKO PRVENSTVO

IVKOV PREMAGAL AVSTRILJCA REICHEL

Kopenhagen, 6. julija. - V nadaljevanju prekinjenih partij III. kola je Jugoslovian Ivkov danes dopoldne dobil partijo proti Avstriljcu Reichelu, ki je bila prekinjena v 45. potezi. Pri nadaljevanju igre je Reichel že po petih potezih moral kapitulirati, ker ni mogel zadržati prodora črnih kmetov.

Po tej zmagi vodi Ivkov v svoji skupini z 2 in pol točke. V IV. kolu igra Ivkov z belimi figurami proti zastopniku Izraela Persitzu.

NOGOMET

»B« - moštvo Branika se je uvrstilo v naslednje kolo tekem za pokal FLRJ s tem, da je premagal Alumnij iz Kidričevega s 5:2 (3:1). V predtekmi sta tekmovali mladinski moštvi Branika in Kovinarja, v kateri je Branik premagal svojega nasprotnika z rezultatom 3:0 (0:0).

Vesti in dogodki

KOLESTARSTVO

Ponovitev državnega prvenstva

Kolesarska zveza Jugoslavije je na eni izmed zadnjih sej sklenila, da se zaradi nepravilnosti, ki so bile na državnem prvenstvu 14. junija v Beogradu, in zaradi nešportnega vedenja člana Jedinstva, Poredskega, ponovi državno prvenstvo dne 2. avgusta na krožni progi okrog avtokomande v Beogradu. Kolesarji bodo morali prevoziti 20 krogov na valovitem terenu, od katerih meri vsak 3,2 km. S ponovitvijo prvenstva je dobil ljubljanski Odred zadostne, saj je na prvenstvu 14. junija med moštvi osvojil prvo mesto, sodniški zbor pa mu je prvenstvo določil zadnje mesto.

O tem sklepu bodo odločale še republiške zveze.

LETOŠNJA MEDNARODNA DIRKA

»Skozi Hrvatsko in Slovenijo«

Kolesarska zveza Hrvatske bo skupno s kolesarsko zvezo Slovenije organizirala tudi letos veliko mednarodno kolesarsko etapno dirko »Skozi Hrvatsko in Slovenijo«. Dirka bo od 8. do 16. avgusta. Start bo v Ljubljani, cilj pa v Zagrebu. Doslej so se za tekmovalne pripravile tekmovalci iz Francije, Belgije, Švice, Nizozemske, Zahodne Nemčije, Italije, Avstrije in Trsta.

V Ljubljani letos prva kvaliteta prireditve

Na znani podtiški progi, ki bo nekoliko krajša in bo merila 3,5 km, prireditelj ljubljanski železničar v nede-

ljo 12. VII. ob 13. uri kolesarske dirke z dirkališčnim sporedom. Na dirkah, bodo sodelovali: Graizer, Polak, Brajnik, Della Santa, Apollonio, Blažun, Zanoškar, Cajhen, Podmilšak, Rozman, Vidmar, Požnel, Golob, Mozetič, Lehen ita. Na sporedu bo handikap dirka (8 krogov). Start in cilj dirke bo pred športnim domom v Zg. Siški (Jama).

»TOUR DE FRANCE«

Nič novega v četrti etapi

Četrta etapa dirke okoli Francije je pripeljala karavano kolesarjev iz Lilla v Dieppe (188 km). Kakor v vseh dosedanjih etapah so bili slabši vozači najbolj aktivni, tako da so se v prvih kilometrih pobegnili Francozi: Desbat, Caput in Batiere. Tokrat pa asi niso mirovali, ampak so organizirali zasledovanje. Na polovici etape so imeli trije ubežniki nad 8 minut prednosti. Nato pa sta se od zasledovalne skupine ločila Bobet in Austra, ki sta se v picilih nekaj kilometrih približala trojici na čelu za 1 minuto.

V drugem delu etape je ta beg propadel, zato pa so ponovno pobegnili Francozi: Lauredi, Mirando in Auder ter Nizozemec Voorting. Ti so tudi prvi privozili skozi cilj v Dieppu, skupina pa je zaostala za okoli 5 minut.

Vrstni red na cilju: 1. Voorting 5:20,19 (povprečna hitrost 35,21 km na uro), 2. Mirando 3. Lauredi, 4. Auder, vsi s časom zmagovca, in tako dalje.

V skupni oceni vodi še vedno Svitar Schaefer pred Nizozemcem Wagmansom in Francozom Renaudom.

Jutri se vozi 5. etapa Dieppe-Caen (200 km).

»Jaz nisem športnik,« je priznal Seaman. »Jaz se na šport sploh ne razumem. Vem pa tole: tu je starec, ki je v tej deželi živel, odkar se je rodil. Gledal vas je, kako streljate, poln spoštovanja, in dobil je vtis, da mu je znan celo način, kako držite puško.«

»Da so letete ptice nagnjene,« je pojasnil Dominey, »je čisto navadno krajevno praznovanje. Konec gozda je poševen in zato se človeku zdi, da letajo ptice nagnjene bolj na levo, kakor je res.«

Seaman je za hip napeto pogledal vzdolž roba gozda.

»Gospa Worcester prihaja,« je rekel. »Vse kaže, da deli anti-patije gospoda Worcestera do mene in da misli, da ji čustev ni treba prikrivati. Samo še besedo, preden odidem. Danes popoldne pride princesa Eiderstrom.«

Dominey je namrščil čelo, potem pa se je opozorjen po čuvaju obrnil in zadel zajca.

»Prijatelj,« je dejal z izzivajočim glasom, »nisem prepričan, da ste mi povedali vse, kar veste v zvezi s princesinim obiskom.« Seaman je bil nekaj časa zamišljen.

»Prav pravite,« je priznal, »nisem. To je napaka, ki jo bom takoj popravil.«

Odšel je k prihodnji zasedi, kjer je stal advokat Mangan, ki je bil mnogo manj spreten kakor Dominey. Gospa Worcester je čez nekaj minut pristopila k Domineyju.

»Henryju sem rekla, da niti trenutek ne ostanem več pri njem,« je dejala. »Porabil je že kakih štirideset nabojev, pa je ranil samo enega zajca.«

»Henry ni najboljši strelec,« je pripomnil Dominey, »čeprav mislim, da ste glede njega nekoliko prestrogi. Videl sem, da je pravkar zadel lepega fazana. Kar pa se tiče ptic, to res ni važno.«

PHILIPPS ÖPPEHEIM

VELIKA PREVARA

»Vi ste vsekakor dober igralec, baron,« je dejal. »Celo vaš nemški jezik je postal polagoma angleški. Sedite in popijte z nama čašo piva. Čez nekaj minut nam bodo postregli z obedom.«

Dominey se je trdo priklonil in sedel za mizo.

Vlak je bil že odpeljal. Dominey je zamišljeno gledal skozi okno. Seaman, ki je čakal na svojo avdienco, ga je potrepljal po rami.

»Dragi prijatelj,« je rekel, »sočustvujem z vami. Zalostni ste zato, ker ste obrnili hrbet Berlinu. Vendar pa pomnite, da ni daleč dan, ko bo sodba o vašem izgnanstvu razveljavljena. Za daleč dan, ko boste delali pokoro. Verjemite mi, da nihče izmed svojih prijateljev in vam ravnih, čeprav si ne drznem prštevati vaše mednje, nikoli ni gledal na to stvar v takšni luči kakor njegovo cesarsko veličanstvo.«

Nasmejan natak v črni livreji, z belimi obšivi, je prinesel v visokih časih pivo. Najstarejši oficir, ki je sedel nasproti Domineyja, je dvignil čašo in se priklonil.

»Na zdravje barona von Ragasteina,« je dejal, »s katerim se žal nisem že prej seznanil. Zelim mu, da bi se čimprej vrnil v domovino kot bratu po orožju in tovarišu v velikih doživljajih. Naj živi!«

Everard Dominey, zemljiški gospod, najnovejši in najbolj popularni član Norfolškega športnega društva, je stal nekega

DNEVNE NOVICE

Ravnateljstvo Elektrogospodarske šole v Cerknem, okraj Tolmin, obvešča, da se bodo prošnje za sprejem v šolo sprejemale samo do 15. t. m. Dne 20. in 21. t. m. pa se bo namreč že vršila psihološka izbira kandida-tov (psihotehnični sprejemni izpit) v šolskih prostorih. Kasneje prispele prošnje se ne bodo mogle več upoštevati. — Ravnateljstvo šole.

Zavod za socialno zavarovanje za mesto in okraj Maribor razpisuje mesto farmacevta, ki bo vršil re-ktifikacijo receptov in kontroliral, če se zdravila predpisujejo ekonomično. Pogoj za sprejem je vsaj petletna lekarniška praksa. Prejemki se bodo določili po ustreznih uredbi.

V Ljubljani so od 26. junija do 2. julija umrli: Vlado Macarol, 42 let; Jože Strosar, 1 leto; Marija Fer-lic, 70 let; Anton Palovnik, 87 let; Franc Sive, 25 let; Minka Ravnikar roj. Svete, 50 let; Antonija Elsen-roj. Podboršek, 80 let; Bojana Ložar, 3 mesece; Anton Tomas, 19 let; Te-rezija Ferjančič, 84 let; Ladislav Ele-ša, 33 let; Viljem Lenassi, 71 let; Franc Skerl, 58 let; Marjan Kolenc, 1 leto; Antonija Kaučič roj. Daičer, 30 let; Jožefa Kotnik, 94 let; Jospina Bizjak roj. Koderman, 76 let; Ljud-mila Svava roj. Kruh, 51 let; Pavla Klešnik, 70 let; Jože Koželj, 49 let; inž. Herbert Golob, 51 let; Janez Vognutt, 59 let; Janez Hren, 77 let; Ignac Kic, 48 let; Marjan Bobek, 4 mesece; Hedvika Seliskar, 79 let. — V tem času se je rodilo v Ljubljani 88 otrok, med njimi 30 Ljubljancov.

V Ljubljani so se pretaklo soboto poročili: mehanik Frančišek Kralj in gospodinja Marija Colnar; kovač Franc Petrič in šivilja Gabrijela Mer-har; delavec Jože Polanec in delavka Katarina Badavnik; trg. pomočnik Vincencij Resnik in nameščena Tat-jana Groznik; študent Sreten Djokić in učiteljica Vladimira Dubrovič; de-lavec Franc Lehner in serviska Ce-cilija Zelezen; podoficer JLA Antun Majnarič in delavka Marija Kastner; sofer Angel Makuc in delavka Fran-čiška Glavič; krojač Stefan Heric in blagajničarka Ivana Romih; organ LM Stanislav Novak in snažilka Olga Tuljak; dipl. tehnik Janiko Voj-nović in šivilja Ana Rus; stroj. inž. Aleksander Golob in študentka Mar-gareta Jarc; zobozdravnik Miroslav Rojina in zdravnica Tatjana Hvala; vodov. inštater Marjan Zolnir in knjigov. delavka Maida Piškur; grad-beni inž. Vladimir Haller in name-ščenka Marija Merhar; delavec Ven-ceslav Medjimurec in delavka Marija

Karlič; oficir JLA Ivo Bilanek in delavka Ivanka Logar; sprevoznik JDZ Alojzij Menard in delavka Ana Mohar; mizar Janez Mrkun in šivilja Angela Benčina; delavec Janez Stre-želj in delavka Frančiška Kernav-ner; organ LM Jože Bezjet in vrtnarica Stefanija Bizjak; mehanik Jan-žez Janežič in delavka Ana Ahlin; laborant Alojz Kovač in bolničarka Ana Grandjič; zidar Jože Rebersak in delavka Marija Nemec; knjigo-vođa Stanislav Dornik in nameščen-ka Ljudmila Bezeljak; stroj. ključav-ničar Rudolf Heine in delavka Hed-viga Stibrič; nameščenec Kristjan Peskar in bolničarka Ana Košir; dimnikarski pomočnik Jožef Podkraj-šek in navajalka Frančiška Primožič; študent tehnike Božidar Battelino in

študentka tehnike Vida Pečenko; na-meščenec Mirko Kovačec in gospo-dinja Ana Intihar; pleskar Franc Levstek in šivilja Serafina Ferenčak; pravnik Jovan Sanovič in dijakinja Breda Gorjanc; delavec Stanislav Dolinar in vezilja Ana Dolenc; ko-vač Nikola Pozderc in delavka Ma-rija Belec; dipl. ekonomist Marijan Cerlini in predm. učiteljica Ana Vau-potič; gled. igralec Janez Albreht in uradnica Jožefina Dolenc; študent tehnike Janez Bricej in medic. se-stra Ana Canžek; študent Drago Smo-diš in študentka Tatjana Krivbenko; organ LM Alojz Radetič in bolničar-ka Marija Relić; delavec Karol Ivan-čič in gospodinja Frančiška Zakraj-šek; uslužbenec Ivan Ostanek in uslužbenka Antonija Premru.

DANES IN JUTRI

GLEDALIŠČA

OPERA

Festivalne predstave

Torek, 7. julija ob 20.30: Verdi: »Tra-viatas. Gostovanje R. Francla. — Predstava na vrtu Doma JLA, Mik-lošičeva cesta. Izven. (Vstopnice v prodaji pri operni blagajni in eno uro pred pričetkom predstave pri vohu na vrt.)

Sreda, 8. julija ob 20.30: Verdi: »Ri-goletto. Gostovanje Vl. Rudjaka. — Predstava na vrtu Doma JLA, Mik-lošičeva cesta. Izven. (Vstopnice v prodaji pri operni blagajni in eno uro pred pričetkom predstave pri vohu na vrt.)

Četrtek, 9. julija ob 20.30: Gounod: »Faust. Gostovanje Tomislava Ne-ralića. — Predstava na vrtu Doma JLA, Miklošičeva cesta. — Izven. (Vstopnice v prodaji pri operni blagajni in eno uro pred pričetkom predstave pri vohu na vrt.)

Otroci, ki sodelujejo pri baletni predstavi »Vrag na vasi«, imajo vajo v četrtek, 9. t. m. ob 19. uri v Operi.

KINO

KINO »UNION«: Amer. barvni film »Rudniki kralja Salomona«. Tednik: Filmske novice št. 27. Predstavi ob 18 in 20.

KINO »KOMUNA«: Amer. film »Fes-tival Ch. Chaplina«. Brez tednika. Predstavi ob 18 in 20.

KINO »SLOCA«: Amer. film »Areta-cija«. Tednik. Predstavi ob 18 in 20.

KINO »SOCA«: Amer. film »Gospa Bovary«. Tednik. Predstavi ob 18 in 20. Prodaja vstopnic v vseh štirih kinematografih od 17. dalje.

LETNI KINO »TIVOLI«: Amer. film »Aretacija«. Tednik. Predstava ob 20.30.

LETNI KINO »BEZIGRAD«: Ameriški barvni film »Rudniki kralja Salomona«. Tednik. Predstava ob 20.30. — Prodaja vstopnic v obeh letnih kinematografih eno uro pred pričetkom predstave.

KINO »SISKA«: Nemški film »Ime-nujem se Nikl«. Tednik. Predstavi ob 18 in 20. Prodaja vstopnic od 17. ure dalje.

CELJE »UNION«: Avstrijski film »Eva podeduje raj«. CELJE »DOM«: Ameriški film »Win-chester 73«.

BLED: Jugoslovanski film »Vsi na morje«.

KAMNIK: Nemški film »Glas dru-gega«.

JESENICE »RADIO«: Ameriški film »Rebecca«.

JESENICE »SVOBODA«: Amer. film »Rebecca«.

JESENICE »PLAVŽ«: Ameriški film »Ne poj mi žalostnih pesmi«.

Vremensko poročilo

hidrometeorološke službe LRS

Stanje vremena dne 6. julija ob 7. uri: Od Azorov je pridrli klin vi-sokega zračnega pritiska, ki bo povzročil prehodno izboljšanje vremena tudi pri nas.

V Jugoslaviji je bilo danes dopol-dne pretežno oblačno vreme. Zjutraj je bila po kotlinah megla. V Primor-ju so bile jutranje temperature v mejah od 20-25° C. V Sloveniji je bilo danes dopoldne pretežno oblačno vreme z vmesnimi padavinami. Tem-peratura morja v Kopru je bila dan-es zjutraj 21° C.

Napoved za 7. julija: Pretežno le-po vreme z jutranjo meglo po kotlinah dopoldne naraščajoča oblačnost s krajevnimi plohami in popoldan-skim časom. Temperatura brez bistve-ne spremembe.

KONCERTI

Koncert pevskega zbora Sloven-ske filharmonije v okviru Ljubljans-kega festivala v petek, 10. t. m. ob 20.30 v unisoni dvorani — Dirigent Rado Simoniti. Na sporedu narodne pesmi. Vstopnice od 120 do 40 din v koncertni poslovalnici in pri Turi-stičnem društvu.

RADIO

Dnevni spored za torek, dne 7. julija
5.00-7.30 Dobro jutro, dragi poslu-šalci (pester glasbeni spored) — vmes ob 5.10-5.20 Jutranja telovadba — 5.30-5.40 Napoved časa, poročila, vre-menska napoved in pregled tiska — 5.50-6.10 Jutranja telovadba — 6.30 do 6.40 Napoved časa, poročila, vre-menska napoved in objava dnevnega sporeda — 7.00-7.05 Radijski koledar 12.00 Pester spored slovenskih vokal-nih in instrumentalnih skladb — 12.30 Napoved časa, poročila in pregled dnevnega sporeda — 12.45 Zabavna glasba, vmes objave — 13.00 Med glasbenim sporedom kulturni drobit 14.00 Prihujbeni operni napeti — 14.30 Radijske reklame — 14.40 Foje Ljubljanski komorni zbor pod vod-stvom Milka Skobernetna — 15.00 Na-poved časa, poročila in vremenska napoved — 15.10-15.30 Zabavna glas-ba, vmes objave — 18.00 Mojstri ope-rete Johann Strauss, Franz Lehár in Fran z von Suppe — 18.30 Sportni tednik — 19.00 Radijske reklame — 19.10 Zabavna glasba, vmes objave — 19.30 Radijski dnevnik — 20.00 S po-skočnimi melodijami doma in po sve-tu — 21.00 Radijska univerza — inž. Mirko Šiško: Sadjarstvo v ZDA — 21.15 Plesna in filmska glasba — 22.00 Napoved časa, poročila in pregled sporeda za naslednji dan — 22.15 Janez Matičič: Godalni kvartet v c-duru — 22.55-23.00 Lahko noč — 23.00-24.00 Oddaja Radia Jugoslavija za tujino na valu 327,1 m (prenos iz Zagreba).

MARIBORSKE VESTI

DEZURNA LEKARNA
Torek, 7. julija: Lekarna »Centers«, Gosposka ulica 20.

KINO
PARTIZAN: Angleški film »Trico«. UDARNIK: Amer. barvni film »Ko-hec svetla«.

STUDENCI: Italijanski film »Jutri bo prepoznal«.

POBREŽJE: Ameriški film »Gentle-man Jim«.

GLEDALIŠČE
Torek, 7. julija: Zaprt.

RADIO MARIBOR
12.00-15.30 Prenos sporeda Radia Ljubljana, vmes od 13.00-13.15 Odda-ja v madžarščini — 17.00-17.20 Malo za šalo — malo za res — 17.20-17.30 Odlomki iz operete »Pičar« (Zeller) 17.30-17.40 Poslušajte domača poročila — 17.40-18.00 Zabavna glasba, vmes objave in oglasi — 18.00-23.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana.

DROBNI OGLASI

PRESERNOVO GLEDALIŠČE v Kra-nju razpisuje mesto stalnega dra-maturga, režiserja in inspicienta. Pismene ponudbe je poslati na: Uprava Prešernovega gledališča, Kranj, do 15. julija 1953. 413
250.000 PASJH ZNAMK, okroglih ali šesterooglatih, 30 mm premera in 2 mm debeline, iz pocinkane ali aluminijaste pločevine, z oznaka-mi: pasja glava, Vodovina 1954, začne črke okraja in registrska številka, kupimo. Pismene ponudbe pošljite do 15. julija 1953 na na-slov: Pasturjev zavod, Novi Sad.

LJUDSKI ODBOR VLASTINSKEGA OKRAJA - VLASTINCI
razpisuje natečaj za 3 pravnike, po možnosti s prakso in poznavanjem dela v ljudskih odborih, 1 gradbene-ga inženirja za gradbeni in komu-nalni oddelček, 1 gozdarskega inže-nirja s prakso za gozdarskega refe-renta, 1 farmacevta, 1 zdravnika s splošno prakso za okrajnega zdrav-svenega inspektorja. Interesanti naj vložijo prošnje najdlje do 31. julija 1953 s kratkimi podatki o dosedanjem službovanju. Plača po uredbi. 2396 1-1

MESTNO ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE - BEOGRAD,
Timočka 14, telefon 41-624
sprejme
2 elektroinženirja s prakso pri električnih napeljavah z močnim in šibkim tokom ali 1 inženirja in 2 elektrotehnikarje.
Nastop takoj, plača po tarifnem pravilniku. 2460 1-1

LJUDSKI ODBOR MESTA SKOPLJA

razpisuje

NATEČAJ

ZA IZDELAVO IDEJNEGA OSNUTKA ZA REPREZANTANČNI HOTEL V SKOPLJU

NAGRADE:

1. nagrada 400.000 dinarjev
2. nagrada 250.000 dinarjev
3. nagrada 150.000 dinarjev

Člani ocenjevalnega razsodišča: Dimče Zograf-ski, predsednik, Aleksander Minčev, ing. arh. Djuro Eincel, ing. arh. Sotir Tomovski, ing. arh. Miho Čakelja, ing. arh. Ljube Pota, ing. arh. Jovan Rankovič, Abdula Selim, Cvetko Ivanovski

Od 15. julija dalje bo udeležencem natečaja na razpo-lago elaborat za ceno 600 din. — Rok za izročitev je 10. oktober 1953, za udeležence izven Skoplja pa velja datum poštnega pečata

2477

INDUSTRIJA AZBESTNIH PROIZVODOV »JUGOAZBEST«, MLADENOVAC

Telefon št. 9 — Tek. račun 116-T-3 pri podružnici Narodne banke v Mladencu

Komercialni oddelek in ogledna prodajalna:
BEOGRAD, DOBRINJSKA ULICA 12

Tel. 26-537, poštni predal 273 — Brz.: »Jugoazbest« Beograd

IZDELUJE:

- AZBESTNE PLETENICE, suhe, grafitirane in zvita tesnila v vseh dimenzijah, kvadratna in okrogla;
- AZBESTNE BLAZINE v vseh velikostih po želji kupcev;
- AZBESTNE OBLEKE: suknjič in hlače, rokavice 290 in 430 mm, škornje, predpasnike, golenice, kapuce in delav-ske obleke;
- AZBESTNE MANLOH TRAKOVE in OBROČKE za zapir-anje odprtih pri parnih napravah z nizkim in visokim pritiskom izdelujemo v vseh dimenzijah;
- AZBESTNO VLAKNO ZA FILTRIRANJE gostih in redkih tekočin, alkoholnih in brezalkoholnih pijač v kakovosti št. 1, 2, 3 in 4 za čiščenje vina, žganja, ruma in drugih tekočin; to vlakno uporabljajo na cedilih s finimi siti;
- »EKA« PLOŠČE v vseh serijah in dimenzijah za filtriranje tekočin na specialnih cedilnikih;
- VSE VRSTE STUBLINA in IZPUŠNE ZAMASKE iz bakre-ne pločevine in armiranega klingerita za motorna vozila, stabilne in letalske motorje kakor tudi obročke za motor-ne svečice izdelujemo po načrtih in originalnih vzorcih;
- KLINGERIT PRSTANE v vseh dimenzijah in oblikah, po specifikaciji in vzorcih potrošnikov;
- OBLIGE ZA ZAVORE (ferodo) in sponke za vsa motorna vozila, dvigala in kompresorje izdelujemo po potrebi po-trošnikov;
- BOMBAZNE PLETENICE vseh dimenzij, kvadrataste, suhe, masne, lojene in grafitirane za tesnenje vseh vrst črpalk za vročo in hladno vodo;
- KONOPLJENE PLETENICE vseh dimenzij, kvadrataste, su-he, masne, lojene in grafitirane za tesnenje vseh vrst črpalk za vročo in hladno vodo;
- RAZNA MAZIVA ZA POLIRANJE KOVIN, originalno belo mazivo na osnovi dunajskega apna, kakor tudi zeleno in rdeče, mazivo, ki ga uporabljamo za glajenje kovin;
- JUDOL MAZIVO za tesnila pri parnih kotlih zaradi lažjega odstranjevanja brez poškodb in za mazanje vijakov in matic pri visokih temperaturah;
- VOSEK ZA JERMENA izključno prvovredne kakovosti;
- POLIRNE PLASČE, suknene in platnene v vseh dimenzijah za glajenje kovin;

Izoliramo razne naprave s svojo strokovno delovno silo in materialom na vsem ozemlju FLRJ. — Potrošniki naj svoje zahteve dostavljajo komercialnemu oddelku, Beograd, Do-brinjska ulica 12, poštni predal 273

Ob tej priložnosti čestitamo vsem našim poslovnim prijate-ljem k narodnemu prazniku Dneva vstaje, 7. juliju!

2474 1-1

Najbolj poznane gume

Firestone

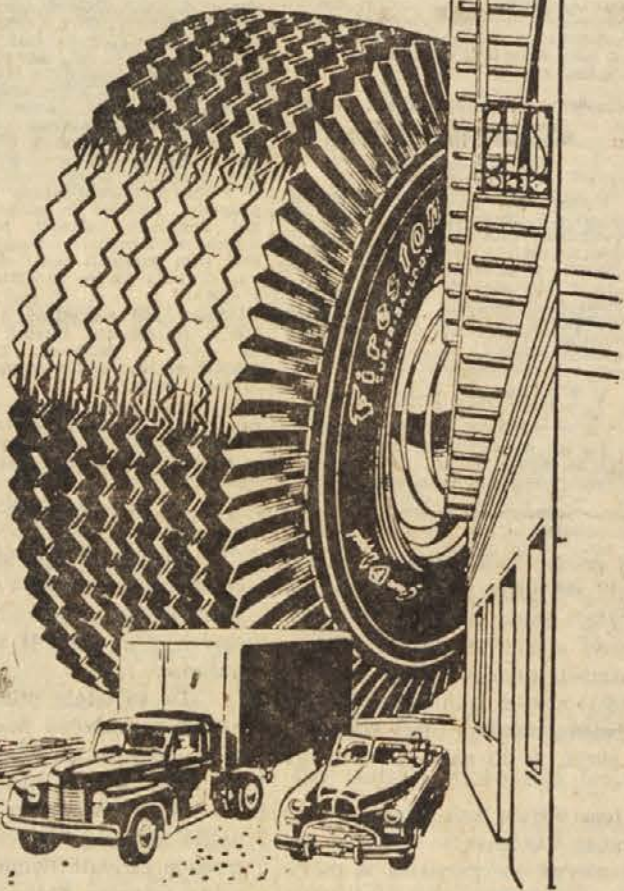
za motorje, osebne avto obile, kamione, specialna vozila, traktorje in letala

Tovarne

v Združenih državah Amerike, Kanadi, Angliji, Švici in Nemčiji

Prodajalne:

- Beograd,**
Uzun-Mirkova br. 1, telefon 23-270
- Zagreb,**
Martićeva br. 51, telefon 23-427
- Novi Sad,**
Železnička br. 94, telefon 40-49
- Sarajevo,**
Radićeva br. 4, telefon 33-45

Za vsa pojasnila se obračajte na
Generalno distribucijo proizvodov za FIRESTONE

»INTERKOMERC«

GENERALNA TRGOVSKA ZASTOPSTVA • BEOGRAD

TERAZIJE 27/III • TELEFONI 25-305, 26-512 in 27-198

2502

Opozarjamo vsa trgovska podjetja

da si ob priliki obiska JUBILEJNEGA X. MARIBORSKEGA TEDNA ogledajo veliko in bogato izbiro papirja, šolskih in pisarniških potrebščin na razstavnem prostoru in v našem engros oddelku TRGOVSKEGA PODJETJA

PAPIR

MARIBOR - Gosposka ulica 3
telefon št. 31-17